

ДІЛОВИЙ BUSINESS ВІСНИК HERALD

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

88015 м. Ужгород, вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 66-94-50, 66-94-55
Тел./факс: (0312) 66-94-60, 66-94-74
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
<http://www.tpp.uzhgorod.ua>
<https://www.facebook.com/tpp.uzhgorod.ua>

2014 № 7-12 (219-224)

ШАНОВНІ КОЛЕГИ, ПАРТНЕРИ, ДРУЗИ!

Наближається до завершення нелегкий 2014 рік.

Рік, у якому в історію увійшла українська Революція Гідності, а народ України проявив приклад істинно європейського прагнення до свободи.

Рік, у якому наша держава показала, що вона гідна увійти в Європу.

Рік, у якому українці, ставши на захист єдиної, неділимної України, підтвердили, що здатні на самопожертву, що Герої не вмирають в українській нації.

Рік, у якому суспільство на прикладі Майдану й волонтерського руху засвідчило, що має здорові паростки, здатне самоорганізовуватися і вирішувати найскладніші державні проблеми.

2014-го заявила про себе нова генерація українців – українська молодь, яка виросла без рабського виховання, здатна брати владу у свої руки та рухати Україну вперед у цивілізаційному напрямку.

Світу були явлені справжні війни – патріоти своєї Батьківщини ...

Найсерйозніша в історії незалежності системна криза, для подолання якої наш народ пролив кров і поклав голови найкращих своїх синів під час Революції Гідності та в боях на сході країни, захищаючи власний суверенітет, не скінчилася. Попереду нас чекає ще не одне випробування.

Через те моє головне побажання на рік прийдешній – зберігати віру, оптимізм, позитивний настрій і не заглиблюватися в крайнощі. Яким би не був складним 2015-ий, я абсолютно впевнений: ми вистоїмо!

Забудьмо про страх і лінь, про "хату скраю" і обхідні маневри заради того, щоби нас лишили в спокої. Бо рік, що настає, – не час, аби займати очікувальну позицію та відкладати вирішення проблем на потім, це період, коли кожному треба стати сильнішим і почати діяти. Без наполегливої праці, сумлінного виконання кожним своїх обов'язків якнайкраще, без повної, усвідомленої відповідальності за власні дії ситуація в державі не зміниться.

Я зичу всім енергії та мужності, щоби продовжувати рухатися далі, знаходити нові ідеї, можливості, брати на себе відповідальність і ризики. Там, де зосереджені серйозні переешкоди та загрози, знаходяться і більші можливості для розвитку та вдосконалення.

Разом із тим, щиро бажаю, щоби наперекір негараздам, у кожного в новому році було багато приводів для радості, не лишалося місця для смутку та завжди вистачало сил долати будь-які переешкоди на шляху до успіху!

Миру такого бажаного всім нам і порозуміння, здоров'я та щастя, соціального й економічного відродження!

З Новим роком!

З Різдвам Христовим!

**Віце-президент ТПП України,
голова Ради ТПП Карпатського регіону,
президент Закарпатської ТПП
Отто КОВЧАР.**

Інформаційно-рекламний бюлетень
Закарпатської торгово-
промислової палати
«ДІЛОВИЙ ВІСНИК»
(«BUSINESS HERALD»)
№ 7-12 (219-224) 2014 р.

Свідоцтво про реєстрацію
Закарпатського обласного
комітету в справах
преси та інформації:
серія 3т, № 118
від 17 червня 1997 р.

Засновник – Закарпатська
торгово-промислова палата
Президент
Отто КОВЧАР

Наша адреса:
Україна, 88015 м. Ужгород,
вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 669450
Тел./факс: (0312) 669460
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
Веб-сайт: <http://www.tpp.uzhgorod.ua>

Інформаційно-рекламний бюлетень
надсилається підприємствам,
організаціям, установам, приватним
підприємцям – членам ЗТПП;
державним органам влади;
держадміністраціям;
місцевим радам; ТПП України;
регіональним ТПП України;
ТПП зарубіжних країн;
посольствам України за кордоном;
іноземним посольствам
та їх торговим відділам,
торгово-економічним місіям
іноземних держав,
акредитованим в Україні

Відповідальний за випуск
Юрій ЯКУБЕЦЬ
Літредактор
Ольга ЯКУБЕЦЬ

З питань співпраці і розміщення
рекламно-інформаційних матеріалів
звертатись за тел. (0312) 669466
Ел. пошта: info_tpp@tpp.uzhgorod.ua

Точки зору авторів публікацій
і редакції можуть не збігатися.
За достовірність наведених фактів,
цитат, власних назв та інших
відомостей відповідальність несуть
автори публікацій, рекламною
інформації – рекламодавці.
Редакція залишає за собою право
редагувати надані матеріали.
При передруці посилання
на інформаційно-рекламний
бюлетень Закарпатської ТПП
«Діловий вісник» обов'язкове

Номер підготовлено
29.12.2014 р.

Європейський конгрес малих та середніх підприємств.
Наука, бізнес, інновації – рушійні сили економічного
розвитку суспільства . . . 4

Засідання Генеральної Асамблеї Європалати . . . 5

Європейський парламент підприємств . . . 6

Bled Strategic Forum.
Глобальна довіра та співробітництво . . . 7

Міжнародний форум "Бізнес-партнерство - 2014" . . . 8

Україна і Європа: старт у нову еру.
Міжнародні форуми в Україні та Італії . . . 9

У столиці Німеччини відбувся День економіки Східної Європи . . . 10

Німецькі підприємці не втрачають оптимізму
щодо розвитку співробітництва з українськими партнерами . . . 10

Австрійський бізнес зацікавлений у розширенні
торговельно-економічної співпраці з Україною . . . 11-12

Мережа дипломатичних представництв
Чеської Республіки в Україні розширюється . . . 13-14

Представники чеської Височини ознайомилися
з ходом реалізації спільних проектів на Закарпатті . . . 15

Закарпатська облрада поглиблює співпрацю
з чеськими крайовими органами управління . . . 15

Міжнародна конференція.
Спільні сторінки історії Чехії, Словаччини та України,
збереження культурної спадщини чехів у Закарпатті,
сучасні міждержавні та міжрегіональні
українсько-чеські й українсько-словацькі взаємини . . . 16-17

Карлів університет.
Історія і сучасність найстарішого
освітнього закладу Центральної Європи . . . 18-20

Регіональні зв'язки Закарпаття зі Словаччиною розширюються . . . 21

Модернізація та реконструкція пунктів пропуску
на українсько-словацькому кордоні триває . . . 21

Східний економічний конгрес:
партнерство заради розвитку . . . 22

Питання будівництва на Закарпатті пункту переходу
на кордоні з Польщею залишається відкритим . . . 22

Угорський уряд виступає за зміцнення
добросусідських відносин з Україною . . . 23

Проект розбудови інфраструктури українсько-угорського кордону . . . 23

Закарпатська делегація перебувала
з візитом у румунському Марамуреші . . . 24

Запровадження місцевого прикордонного руху з Румунією
полегшить перетин кордону для буковинців та закарпатців . . . 24

Про облаштування переходів на українсько-румунському кордоні
та підтримку національних меншин говорили в Ужгороді . . . 25

Українська делегація – на ярмарку в Бухаресті . . . 25

Бізнес-зустріч у рамках спільного проекту торгово-промислових палат
України, Словаччини, Угорщини, Чехії, Польщі . . . 26-27

"Експорт в ЄС" – міжнародний форум в Ужгороді . . . 28

Успішний експорт українських товарів до країн ЄС:
практичні поради європейських колег . . . 29-30

Міжнародний митний документ – карнет АТА:
вигідно і зручно . . . 31

Бізнес-асоціації об'єднують зусилля
для розширення міжнародного підприємництва . . . 32

Торгово-промислова палата України
та Канадсько-українська торгова палата
відзначили 25-річчя міжпалатівської співпраці . . . 33

Міжнародна виставка-ярмарок "ТурЄвроЦентр-Закарпаття - 2014" . . . 34

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНГРЕС МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

НАУКА, БІЗНЕС, ІННОВАЦІЇ – рушійні сили економічного розвитку суспільства

вав президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков.

Дискусійний майданчик конгресу об'єднав бізнесменів, науковців, представників органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій з європейських держав. Учасники охоче ділилися набутим досвідом у вирішенні питань, що стосуються усунення бар'єрів на шляху розвитку малого і середнього підприємництва, взаємодії представників науки, бізнесу, влади, зокрема у впровадженні та вдосконаленні сучасних взаємодоповнювальних механізмів державного регулювання і саморегулювання малого і середнього бізнесу.

Представники європейських ділових еліт приділили увагу і проблемам поєднання фінансово-економічних та адміністративних механізмів у реалізації державної інноваційно-інвестиційної політики, що, відповідає економічним і соціально-політичним реаліям сьогодення. Нині одним із важливих механізмів вважається венчурне фінансування, що, власне, забезпечує інноваційні процеси ресурсами для їх розвитку. Як ілюструє досвід найбільш успішних в інноваційній сфері країн, венчурне підприємництво стало важливою формою фінансування інноваційних проєк-

тів, що стимулює інноваційні процеси не лише на окремо взятому підприємстві, а й позитивно впливає на ринок інновацій загалом.

На жаль, сьогодні виважена стимулююча інноваційна політика у нашій державі є здебільшого явищем теоретичним, аніж практичним. Тому, за висловами українських учасників конгресу, необхідно активніше співпрацювати з тими країнами, які вже пройшли відповідні етапи і зараз залучають максимум венчурного капіталу для розвитку інноваційного бізнесу, переймати їх досвід самостійної фінансової і грошово-кредитної підтримки значних і системних нововведень, налагодження взаємодії між суб'єктами господарювання відповідно до нинішніх ринкових умов.

Програмою цього річного Європейського конгресу малих і середніх підприємств загалом було передбачено проведення 25 тематичних конференцій, у яких взяли участь близько 3000 представників бізнесу і влади, в тому числі – 130 провідних експертів-доповідачів з європейських країн. Також учасники мали змогу представити свою компанію під час організованих у форматі "B2B" зустрічей та впродовж роботи спеціалізованого ярмарку "Бізнес Експо".

У польському місті Катовіце 22-25 вересня відбувся IV Європейський конгрес малих і середніх підприємств, організований Польським агентством розвитку підприємництва, Польською господарською палатою та Міністерством економіки Польщі.

У міжнародному діловому заході, що проходив під патронатом Президента Польщі Броніслава Коморовського та Президента Європейської Комісії Жозе Мануеля Баррозу, взяв участь єврокомісар у справах промисловості та підприємництва Фердінандо Неллі Ферочі.

Польський бізнесовий загал на конгресі представляли президент Торгово-промислової палати в Катовіце Тадеуш Доночек, воєвода Сілезії Пйотр Литва, мер міста Катовіце Пйотр Ушок. Делегацію керівників вітчизняних підприємств та бізнес-асоціацій очолю-

ЗАСІДАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ EUROCHAMBRES ЄВРОПАЛАТИ

На щорічному зібранні представників торгово-промислових палат країн Європейського Союзу та асоційованих (афілійованих) членів Асоціації європейських ТПП (Європалати), до яких уже понад 10 років належить і Торгово-промислова палата України, вітчизняний бізнес представляли президент ТПП Геннадій Чижиков та віце-президент і представник Палати в Німеччині Валентина Суржикова.

Учасники пленарного засідання, що проходила в Брюсселі 17 жовтня, розглянули звіт про діяльність Європалати за минулий період, узгодили поправки до її статуту, проект бюджету і план роботи на 2015 рік, а також затвердили оновлений склад Ради директорів та віце-президентів Європалати.

Особливо гострі дискусії точилися навколо питання щодо скасування санкцій проти Росії, яке за ініціативи російської сторони було винесено на розгляд у Європалаті. Природно, що під час обговорення представленої Європейською службою зовнішніх дій доповіді на тему "Відносини Росії і ЄС та наслідки санкцій" представники бізнесу різних країн Європи виявляли і відстоювали різні, часом протилежні думки і позиції.

Представник Росії – віце-президент ТПП РФ Георгій Петров виступив із різкою критикою і пропозицією скасу-

вати санкції, які, за його словами, наносять величезні збитки не тільки економіці Росії, а й багатьох інших країн, завдаючи шкоди економічному співробітництву в Європі та в усьому світі.

Виступи представників деяких інших країн показали, що далеко не всі європейські компанії готові нести сьогодні збитки через політичні події в Європі. Висловлювалися навіть пропозиції надіслати офіційне звернення до Європейської Комісії з проханням зупинити дію економічних санкцій проти Росії.

Переконавати учасників засідання у протилежному намагалися представники української делегації, які озвучили позицію вітчизняного бізнесу щодо запровадження санкцій, докладно окреслили ситуацію, що насправді має місце на території України.

Під час виступу Валентина Суржикова зокрема зазначила: "У нашій країні гинуть мирні жителі, маємо сотні тисяч біженців, знищена велика кількість промислових об'єктів, населених пунктів. Через воєнні дії на східних територіях України зруйновано бізнес, транспортну інфраструктуру, управлінську та фінансову системи. Європа поставлена перед фактом анексії Криму з боку Росії. У цілому грубо порушені норми міжнародного права, територіальної цілісності суверенної держави. І все це відбувається на Європейському континенті.

Нині цивілізацією створено ефективну альтернативу застосуванню зброї – це економічні санкції. Безумовно, вони мають свою ціну і для тих, хто їх вводить. Але ця ціна набагато менша за ту, яка є наслідком застосування зброї. Тому санкції мають діяти допоки не припиниться агресія Росії на Сході України й не буде повернуто анексований Крим".

За підсумками засідання більшістю делегацій було висловлено цілковиту солідарність з Україною. Зокрема, рішення про звернення до Європейської Комісії з приводу припинення санкцій взагалі не ухвалювалось, що свідчить про однозначну підтримку позиції нашої держави більшістю членів Європалати і про те, що голос українських делегатів таки було почуто.

Найближчим часом по лінії Європалати й окремих національних палат буде запущена низка спільних із Торгово-промисловою палатою України проектів і програм підтримки українського бізнесу, спрямованих в основному на технічну допомогу та обмін досвідом.

За інф. ТПП України.

чард Вебер (президент ТПП федеральної землі Саар (Німеччина), член ради Асоціації німецьких палат промисловості і торгівлі (DINK) був обраний на засіданні Пленарної Асамблеї, що відбулася 16 жовтня 2013 року в Стамбулі.

Серед його заступників – президент Союзу торгових палат і товарних бірж Туреччини Ріфат Хісарджіклоглу, віце-президент Федеральної палати економіки Австрії Марта Шульц, президент Союзу грецьких торгово-промислових палат Костянтин Міхалос.

АСОЦІАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВИХ ПАЛАТ

Міжнародна організація зі штаб-квартирою у столиці Бельгії – Брюсселі була створена у 1958 році. Сьогодні Європалата налічує у своїх лавах понад 20 млн. підприємств – членів 1700 національних, регіональних та місцевих торгово-промислових палат у 43 країнах світу.

Офіційні цілі й завдання організації полягають у розробці узгодженої позиції її членів щодо проблем європейської

інтеграції та доведення її до відома основних інститутів Європейського Союзу, перш за все щодо питань промислової і торгової політики та сфери послуг. Європалата як лобіююча організація бере участь у роботі консультативних комітетів у рамках Комісії ЄС та спеціалізованих комісій Європарламенту, вона представлена у Раді Європи зі статусом неурядової організації.

Нинішній президент Європалати – Рі-

Віце-президентами є також Андре Маркон – президент ТПП Франції, Майкл Ебнер – президент Палати торгівлі, промисловості, ремесел і сільського господарства провінції Больцано (Італія), Анджей Арндарські – президент Польської господарчої палати, Мікель Валлс Маседа – президент Торгово-промислової палати Барселони (Іспанія).

Члени Європалати розподіляються на три категорії: країни-члени ЄС; асоційовані (афілійовані) члени, серед яких

Україна, Росія, Білорусь, Молдова, Грузія, Вірменія, Азербайджан; члени-кореспонденти – країни, які в перспективі можуть бути прийняті до цієї міжнародної організації.

До складу Ради директорів від асоційованих (афілійованих) членів Європалати нині входять представники торгово-промислових палат Боснії і Герцеговини, Грузії, Ізраїлю, Туреччини та України.

Торгово-промислова палата України набула членства в Асоціації європей-

ських ТПП 1 січня 2003 року. Відповідне рішення ухвалене 10 жовтня 2002 року на пленарному засіданні організації.

До складу Ради директорів Європалати тричі обирався перший віце-президент, генеральний секретар Президії ТПП України Віктор Яновський. Нині до вищого органу управління Європалати входить президент ТПП України Геннадій Чижиков.

Веб-сайт Європалати:

<http://www.eurochambres.eu>

EUROPEAN PARLIAMENT
of ENTERPRISES

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ

Європалата раз на два роки організує у Брюсселі бізнес-заходи під загальною назвою "Європейський парламент підприємств". Головна мета їх проведення – створення дієвої платформи для налагодження та зміцнення ділових контактів на європейському континенті як усередині Євросоюзу, так і між країнами-членами ЄС та європейськими державами, що не входять до цього політичного й економічного співтовариства.

Головна сесія Європейського парламенту підприємств за традицією проходить у приміщенні законодавчого органу ЄС – Європейського Парламенту. Крім представників підприємств європейських країн, національних торгово-промислових палат, у сесії беруть участь європейські парламентарі та члени виконавчого органу ЄС – Європейської Комісії. На сесії виробляється проект рішення, що приймається за результатами голосування делегатів від країн-членів ЄС. Делегати від інших країн наділені правом дорадчого голосу.

Цього року учасниками форуму, що відбувся 16 жовтня, стали понад 750 делегатів із 45 країн світу. Склад кожної делегації формувався відповідною національною торгово-промисловою палатою. Від ТПП України у заході брали участь президент та віце-президент Палати Геннадій Чижиков і Валентина Суржикова.

Впродовж дня на засіданнях і в кулуарах жваво обговорювалися перспективи розвитку міжнародного бізнесу на європейському континенті. Серед важливих

питань, які нині хвилюють бізнесовий загал – виклики глобалізації та інтернаціоналізації, доступ до фінансових ресурсів, енергетика й енергозбереження, ринки праці та підготовка кадрів. Учасники виступали за зміцнення загальноєвропейської економічної дипломатії та захист спільних інтересів на світових ринках.

Загалом тематика й коло порушених учасниками Європейського парламенту підприємств проблем і пропозицій, окреслених перспектив і завдань, які ставить бізнес перед органами ЄС та національними урядами і парламентами, засвідчили, що торгово-промислові палати та бізнесові структури й об'єднання – єдина консолідована сила. Палати представляють інтереси бізнесу, а бізнес зміцнює палати і консолідує свій голос через них з метою впливу на законодавчі й виконавчі органи зокрема та економічну політику в європейських країнах у цілому.

Bled
Strategic
Forum

ГЛОБАЛЬНА ДОВІРА ТА СПІВРОБІТНИЦТВО

Бледський стратегічний форум (Bled Strategic Forum), який вважається ключовою щорічною міжнародною подією на Балканському півострові, проходив 1-2 вересня у курортному містечку Блед, розташованому на березі однойменного озера у північно-західній частині Словенії.

Упродовж двох днів близько 250 представників іноземних держав та міжнародних організацій – політиків, бізнесменів, науковців обговорювали шляхи подолання кризи глобальної довіри, тому й головна тема цього річного форуму отримала назву "Сила довіри" (Power of trust).

У вже минулі часи при менш широкому географічному масштабі економік держав, вибудувати довірчі відносини між країнами було набагато простіше. Сьогодні бізнес-операції охоплюють великі території, тому глобальна довіра як фундаментальна цінність має більше значення і необхідні нові підходи вибудовування міждержавних та міжрегіональних відносин.

Загалом тематика дискусій на форумі охоплювала багато актуальних питань, серед яких: Центральна та Південно-Східна Європа – інтеграційні процеси, баланс між різними частинами Європи в інфраструктурній мережі ЄС, спільний підхід до вирішення міжнародних проблем; Західні Балкани – регіональна інтеграція та співпраця, ефективність регіональних ініціатив; філософія лідерства – сучасні тенденції у політиці та бізнесі; кібербезпека – глобальні загрози і виклики;

демографічні зміни – нові можливості чи виклики; туристична сфера – вплив туризму на міжнародні відносини та економічне співробітництво.

Престижний міжнародний захід відвідало все вище керівництво Словенії, зокрема і сам Президент – Борут Пахор.

Україну представляли Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Словенія Михайло Кириченко та президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков, які прибули на форум на запрошення міністра закордонних справ Словенії Самуеля Збогара.

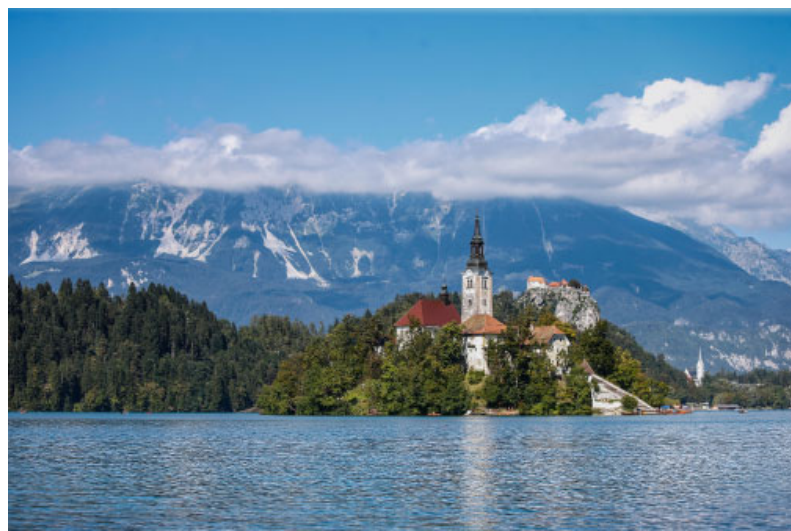
У рамках форуму Михайло Кириченко провів ряд зустрічей із впливовими представниками по-

літичних і ділових кіл Словенії та ряду інших країн з метою доведення до них важливих сигналів стосовно ситуації, що склалась на сході України, зокрема, в контексті відкритого збройного вторгнення Росії на її територію. Велику увагу в обговоренні з колегами з іноземних держав також було приділено питанню енергетичної незалежності України.

Геннадій Чижиков, який виступив у дискусії щодо Центральної Європи, зробив акцент на можливостях розвитку торгово-економічних відносин України з європейськими державами, заклавши представників бізнес-еліт країн-учасниць до взаємовигідної співпраці. Він також мав зустріч з президентом Торгово-промислової палати Словенії Само Грібаром Мілічем, в ході якої були обговорені питання активізації співробітництва між палатами.

За інф. ТПП України.

МІЖНАРОДНИЙ ДІЛОВИЙ ФОРУМ БІЗНЕС-ПАРТНЕРСТВО 2014

УКРАЇНА – ЄВРОСОЮЗ: від інтеграційних викликів до партнерських взаємин

У Дзеркальній залі палацу Потоцьких у Львові 13–14 листопада проходив міжнародний форум "Бізнес-партнерство - 2014", організатором якого виступила Львівська торгово-промислова палата за підтримки Німецько-українського партнерського проекту у сфері бізнесу, а генеральним партнером – публічне акціонерне товариство "Райффайзен Банк Аваль".

Основна мета проведення цього престижного щорічного ділового заходу – розширення співробітництва через встановлення бізнес-контактів українських і зарубіжних промисловців та підприємців, і як наслідок, розвиток міжнародної торгівлі, зміцнення інвестиційної співпраці, активізація євроінтеграційних процесів.

У міжнародному форумі взяли участь понад 100 представників вітчизняних і зарубіжних підприємств, ділових асоціацій, фінансових структур, владних інституцій, дипломатичних установ, наукових та громадських організацій. Серед іноземних гостей були консул Генерального консульства Польщі у Львові Влодзімеж Сульгостовскі, керівник відділу сприяння торгівлі та інвестиціям Посольства Польщі в Україні Малгожата Гавін.

З вітальними промовами до учасників звернулися голова Львівської обласної ради Петро Колодій, перший заступник голови Львівської облдержадміністрації Йосиф Ситник, віце-президент ТПП України Михайло Непран, президент Львівської ТПП Дмитро Афтанас, директор Львівської дирекції ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" Сергій Бойко.

За програмою першого дня проходили панельні дискусії за темами: поточна економічна ситуація і прогнози на майбутнє; управління ризиками компаній при роботі на внутрішньому і зовнішньому ринках; українсько-польська ділова співпраця як інструмент європейської інтеграції України. Головними доповідачами були Юрій Когут – голова правління "Асоціації сприяння бізнес-співпраці України та ЄС" та Олег Дубіш – віце-президент Польсько-української господарчої палати.

Упродовж двох днів працювала "Міжнародна контактна біржа" – своєрідний майданчик з поширення пропозицій і запитів іноземних та українських підприємств, організації індивідуальних переговорів та ознайомчих відвідин львівських підприємств. Більшість учасників форуму скористалися наданою організаторами можливістю оформлення експозиційних стендів, проведення презентації продукції та послуг підприємств.

За інф. Львівської ТПП.

Бізнес по-європейськи: путівник для малого та середнього бізнесу

Веб-платформа створена за ініціатииви Представництва Європейського Союзу в Україні за підтримки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та розміщена за адресою: <http://europa-torgivlia.org.ua>

БІЗНЕС ПО-ЄВРОПЕЙСЬКИ:

ПУТІВНИК ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

УКРАЇНА І ЄВРОПА: СТАРТ У НОВУ ЕРУ

Під таким гаслом проводилися цього року ділові заходи в Україні та Італії, організовані Торгово-промисловою палатою України та Асоціацією "Italiysky Dim", заснованою 2012-го з метою сприяння розвитку економічної, торговельної, правової, технічної, наукової, культурної співпраці між Італією та Україною, створенню атмосфери відкритості, довіри, взаємодії та взаємодопомоги між підприємцями обох країн.

Третій італійсько-український бізнес-форум, який викликав величезний інтерес з боку італійських підприємців, відбувся наприкінці жовтня у місті Падуя. Українську делегацію очолював президент ТПП України Геннадій Чижиков. Від дипломатичних установ у заході брали участь Надзвичайний і Повноважний Посол України в Італії Євген Перелігін та Почесний консул України в Падуї, президент Асоціації "Italiysky Dim" Марко Тозон. Форум зібрав загалом понад 200 учасників – представників українського та італійського бізнесу, української діаспори в Італії, органів управління і самоврядування італійських міст і регіонів.

Звісно, що серед багатьох питань, які хвилювали італійських учасників, домінували здебільшого економічні. Зважаючи на ситуацією, що склалася в українській економіці у зв'язку з військовими діями на Сході країни, їх насамперед цікавило питання: чи можна зараз ефективно розвивати двосторонні торговельно-економічні відносини з Україною взагалі та які конкретно напрями економічного розвитку і сфери діяльності сьогодні є пріоритетними й забезпечені державною підтримкою.

Під час перемовин мова йшла про співробітництво в аграрній та переробній сферах, про кооперацію у галузі машинобудування, про розміщення виробництв італійських компаній в Україні. Італійців також цікавлять проекти з підвищення енергоефективності та енергозбереження. Великий інтерес спостерігається й до українських ІТ-технологій.

Серед учасників форуму неодноразово звучала думка про те, що єдиний можливий шлях для одужання української економіки – нарощування експортного потенціалу та його

реалізація на світовому ринку. У цьому плані Італія, яка залишається одним із найбільших ділових партнерів України, в змозі забезпечити необхідну підтримку, відкриваючи українському бізнесу доступ до італійського ринку, який продовжує активно розвиватися.

* * *

На початку грудня українсько-італійська ділова зустріч у Торгово-промисловій палаті України проходила в рамках міжнародної конференції з питань екології та енергетики. До Києва прибули Почесний консул України у місті Падуя Марко Тозон, керівники Асоціації "Italiysky Dim Energy Italia" – Антоніо де Тоні та Асоціації "Confapi Veneto Associazione Industriali" – Франко Форін.

У заході брали участь представники п'ятдесяти українських та десяти італійських компаній, які ділилися досвідом використання енергоефективних, енергозберігаючих технологій та обладнання, нетрадиційних поновлюваних джерел енергії й альтернативних видів палива, що дозволяє забезпечити економію чи заміщення енергоресурсів, видобуток та використання яких призводить до погіршення екологічного стану довкілля.

Сьогодні в Україні вкрай необхідно хоча б частково зменшити енергетичну залежність, відшукаючи альтернативні види палива і джерела енергії, впроваджуючи новітні технології, які могли б забезпечити ефективність енергоспоживання, задіяти резерви енергоощадження в усіх галузях народного господарства, соціальній сфері та побуті.

За словами Надзвичайного і Повноважного Посла Італії в Україні Романо Фабріціо, багато італійських підприємств, які вже накопичили чималий досвід роботи з альтернативними джерелами енергії, дуже зацікавлені в розвитку подальшого співробітництва з українськими партнерами у цій сфері. Італійський бізнес виявляє готовність до безпосередньої участі в розробці й реалізації програм і проєктів з поліпшення енергетичної системи як у житловому секторі, так і на промислових об'єктах.

За інф. ТПП України.

У столиці Німеччини відбувся ДЕНЬ ЕКОНОМІКИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Головний щорічний тематичний захід Асоціації німецької економіки в країнах Східної Європи проходив у Берліні в рамках святкування 25-ої річниці з дня заснування цієї міжнародної організації. 20 листопада у Федеральному міністерстві економіки та енергетики Німеччини зібралися понад 400 представників різних сфер економіки європейських країн, органів законодавчої і виконавчої влади, дипломатичних установ, наукових закладів, міжнародних організацій. Цього року, в центрі уваги поважного зібрання були країни, з якими Європейський Союз уклав угоди про асоціацію, а саме: Україна, Молдова та Грузія.

Німецький бізнес представляли державний секретар Федерального міністерства економіки й енергетики Німеччини Уве Бекмайєр та голова Асоціації німецької економіки в країнах Східної

Німецькі підприємці не втрачають оптимізму щодо розвитку співробітництва з українськими партнерами

Це вкотре підтвердила зустріч президента Торгово-промислової палати України Геннадія Чижикова, керівників регіональних ТПП, голів комітетів підприємців при ТПП України з виконавчим директором Федерального об'єднання торгово-промислових палат Німеччини (DINK) Мартіном Ванслебеном та делегатом Бюро німецької економіки в Україні Александром Маркусом.

– Нещодавно я зустрівся з керівниками німецьких компаній, які вже налагодили свій бізнес в Україні, мають на її території виробничі потужності. Всі вони, незважаючи на події в східних регіонах країни та військову агресію Росії, не втрачають оптимізму, що Україна використає всі можливі шанси, аби якнайшвидше досягти прискорення розвитку економіки, – наголосив Мартін Ванслебен. – Насамперед, мова йде про співпрацю у таких напрямках, як боротьба з корупцією, нові законодавчі ініціативи, особливо щодо структурних реформ

Європи Маркус Фельзнер. До складу української делегації, яку очолював в.о. міністра економічного розвитку і торгівлі Валерій П'ятницький, входив президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков.

Східна Європа як регіон, що динамічно розбудовується, залишається важливим ринком для економіки Німеччини, адже там наявний значний невикористаний потенціал для успішного розвитку міжнародного бізнесу. Ставлячись із розумінням до ситуації в Україні, німецькі підприємці з інтересом спостерігають за розвитком подій та оптимістично оцінюють можливості подальшої співпраці з українськими партнерами. За даними статистики, експорт українських товарів до Німеччини за 9 місяців поточного року збільшився на 6,8%. На тлі вичікувальної позиції багатьох країн німецький бізнес продовжує працювати в Україні – не згортаючи діяльність, а шукаючи нові можливості для її розвитку, – відзначив під час виступу на форумі Геннадій Чижиков.

Німеччина повністю підтримує всі декларовані Україною наміри щодо реформування економіки та готова максимально сприяти цьому процесу шляхом надання консультаційних послуг і технічної допомоги. Перспективними для співробітництва з нашою країною німці вважають такі галузі, як сільське господарство, харчова промисловість, енергозбереження, інжиніринг, ІТ-технології. Вони не проти посприяти нам і в розробці збалансованих шляхів соціально-економічного розвитку регіонів на основі концепції так званої "зеленої економіки". Німецькі бізнесмени, незважаючи на всі ризики, готові вже сьогодні предметно обговорювати нові програми і проекти. Виявляючи щирий неприхований інтерес, вони з великою увагою сприймали інформацію про економічний потенціал нашої країни та її регіонів, підготовлену членами української делегації – представниками регіональних торгово-промислових палат.

За інф. ТПП України.

в економіці, на базі яких, власне, і має відбуватися економічне зростання. Ми бачимо великі можливості для співпраці в аграрному комплексі, будівельній галузі, інженерній справі. Також, враховуючи значний кадровий потенціал України, ми пропонуємо українській молоді участь у різних навчальних програмах та в програмах підвищення кваліфікації.

Учасники зустрічі обговорили й організаційні питання, що стосуються створення білатеральної Українсько-німецької торгової палати. Александр Маркус зокрема висловив сподівання на активну участь у цьому процесі ТПП України, з якою давно

і плідно співпрацює його організація. Головним завданням нової міжпалатівської структури, офіс якої працюватиме в Києві, визначено всебічне сприяння торговельно-економічному співробітництву підприємств та організацій двох країн. Ця ініціатива стане першим кроком в реалізації угоди, укладеної Торгово-промисловою палатою України з Федеральним об'єднанням торгово-промислових палат Німеччини в листопаді 2013-го. Діяльність Українсько-німецької торгової палати обіцяють підтримувати Федеральне міністерство економіки і технологій Німеччини та Східний комітет німецької економіки.

АВСТРІЙСЬКИЙ БІЗНЕС ЗАЦІКАВЛЕНИЙ У РОЗШИРЕННІ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ З УКРАЇНОЮ

У столиці Австрії – Відні 3 грудня 2014-го року відбувся українсько-австрійський бізнес-форум, співorganizаторами якого виступили Торгово-промислова палата України, Федеральна палата економіки Австрії за сприяння Посольства України в Австрії та безпосередньої участі представників ряду регіональних палат і бізнесових кіл України.

До складу української делегації, очолюваної президентом ТПП України Геннадієм Чижиковим, входив віце-президент ТПП України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП, Почесний консул Чеської республіки в Ужгороді Отто Ковчар, директор департаменту міжнародних економічних зв'язків ТПП України Геннадій Болдир, президенти Івано-Франківської ТПП – Василь Гуменюк, Львівської ТПП – Дмитро Афтанас, Миколаївської ТПП – Ігор Катвалюк, Хмельницької ТПП – Наталія Белякова, а також віце-президент Хмельницької ТПП Ельвіра Смертенюк. Крім того, українська сторона була представлена керівниками низки бізнес-структур Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Миколаївської, Хмельницької, Київської областей та міста Києва.

Австрійський бізнесовий загал, який складався з понад 50-ти учасників форуму, представляли президент та віце-президент Федеральної палати економіки Австрії – Крістоф Ляйтль та Ріхард Шенц.

Програмою заходу були передбачені фахові доповіді з актуальних питань двостороннього економічного

співробітництва, ознайомлення українських учасників з австрійським досвідом ведення міжнародного бізнесу та комерційними запитами й ціновою ситуацією на австрійському ринку, проведення індивідуальних переговорів між представниками ділових кіл двох країн.

Особливу увагу австрійських підприємців привернули питання покращення інвестиційного клімату в нашій державі, окремі правові аспекти господарської діяльності нерезидентів в Україні.

До важливих чинників, які обмежують доступ української експортної продукції на австрійський ринок, представники обох сторін відносять насамперед технічні бар'єри – гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими стандартами, сертифікація товарів відповідно до директив і регламентів ЄС, а також невідповідність основної експортної номенклатури української продукції реальним потребам австрійського ринку.

Однак, за даними Держстату України, не зважаючи на різні торговельні перешкоди й обмеження, обсяги експорту українських товарів до Австрії протягом 8 місяців поточного року збільшилися порівняно з відповідним періодом минулого року на 9,5% і склали 382,5 млн. дол. США. Водночас обсяги імпорту товарів скоротилися на 16,7% і становили 448,6 млн. євро.

Щодо інвестиційного співробітництва, то за обсягами інвестицій (2,783 млрд. дол. США), які надійшли в економіку України із 133 країн світу, Австрія посідає

п'яте місце. Інвестиційні кошти було залучено зокрема у фінансову і страхову сфери, промисловість, гуртову та роздрібну торгівлю.

Під час переговорів з австрійськими колегами Геннадій Чижиков зауважив, що ТПП України впродовж останніх років значно активізувала співпрацю з Федеральною палатою економіки Австрії, спрямовану на розвиток двосторонньої торгівлі та інвестиційного співробітництва. Після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що відкрила нові можливості для українських підприємств на європейському ринку, активна міжпалатівська взаємодія вбачається особливо актуальною. Ми робимо все можливе, аби допомогти українським підприємствам працювати на європейському ринку. Найшвидший і найефективніший спосіб – залучати досвідчені європейські компанії як повноцінних партнерів, створювати відповідні умови для взаємовигідного співробітництва, наголосив президент ТПП України, закликаючи австрійських підприємців активніше брати участь у цьому процесі.

Наразі в рамках співпраці між Торгово-промисловою палатою України та Федеральною палатою економіки Австрії опрацьовуються проекти підвищення кваліфікації як для фахівців і керівних кадрів, що працюють у системі ТПП України, так і для українських експортних менеджерів, які прагнуть активно розвивати свої експортні можливості.

Великий інтерес представники ділових кіл Австрії проявили і до найзахіднішого регіону України – Закарпаття. Економічний, інноваційно-інвестиційний потенціал області, а також інвестпроекти окремих підприємств – членів Закарпатської ТПП на форумі презентував Отто Ковчар. Австрійські підприємці висловили задоволення умовами підприємницької діяльності, що пропонуються нерезидентам у нашому краї, та сподівання на подальшу, ще більш плідну співпрацю, яка буде вигідною в цілому і для Австрії, і для Закарпаття.

Сьогодні Австрія входить у десятку країн, з яких в економіку Закарпаття надійшли найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій. На території краю працює 37 підприємств із австрійським капіталом.

У 2013 році обсяги зовнішньої торгівлі товарами з цією країною становили 135,3 млн. дол. США, або 4,0% від загальнообласного обороту. Порівняно з обсягами торгівлі за 2000 рік товарооборот загалом зріс більш

ніж у 1,5 рази. За 8 місяців цього року загальний обсяг зовнішньої торгівлі товарами з Австрією склав 89,867 млн. дол. США. Частка країни в обласних обсягах зовнішньої торгівлі товарами становила 4,4%.

Обсяг австрійських інвестицій станом на 1 липня 2014 року становить 40,105 млн. дол. США. Питома вага Австрії в загальнообласних обсягах інвестицій дорівнює 10,1%, а в обсягах інвестицій, що надійшли з країн ЄС – 14,2%.

До позитивних факторів, що мають значний вплив на подальший розвиток краю як регіонального центру міжнародного бізнесу, президент Закарпатської ТПП відносить його унікальне географічне розташування, великий людський, природно-ресурсний і рекреаційно-курортний потенціал, високу підприємницьку активність населення, усталені історичні, дружні, партнерські зв'язки з регіонами сусідніх країн.

Вагомі конкурентні переваги Закарпаття у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності нерезидентів полягають у розвинутій транспортно-логістичній, прикордонно-митній, експедиційній інфраструктурі регіону; зручному розміщенні бізнесу стосовно індустріально розвинених регіонів Східної, Центрально-Східної та Центральної Європи; розгалуженій транспортній мережі в напрямку ЄС із прикордонними переходами до Угорщини, Словаччини, Румунії; розвиненій мережі місцевих постачальників і субпідрядників; наявності високоякісної сировини для деревообробної та харчової промисловостей; усталених господарських традицій у таких сферах, як сільське господарство і виноградарство, харчова, лісова, деревообробна, хімічна, легка, машинобудівна промисловість; наявності висококваліфікованого кадрового потенціалу; багаторічному досвіду співпраці з відомими транснаціональними компаніями.

Серед найбільш пріоритетних для інвестування сфер економіки області є машинобудівна галузь, автомобілебудування, електронна промисловість, лісопромислове виробництво, харчова і переробна галузь, легка промисловість, будівництво, енергетика, транспорт, логістика та, звісно, туристично-рекреаційна галузь, адже Закарпаття залишається одним із найпопулярніших куточків Східної Європи для відпочинку й оздоровлення.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

Мережа дипломатичних представництв Чеської Республіки в Україні розширюється

Перебуваючи у Закарпатті з офіційним візитом, Міністр закордонних справ Чеської Республіки Любомір Заоралек взяв участь в офіційному відкритті Почесного консульства ЧР в Ужгороді, офіс якого розташований на вул. Грушевського, 62.

У вітальній промові на урочистій церемонії, що проходила 29 жовтня в конференц-залі Закарпатської торгово-промислової палати, очільник чеського зовнішньополітичного відомства наголосив: "Відкриття цієї поважної дипломатичної установи засвідчує не тільки зацікавленість Чехії у розвитку подальшого співробітництва з Україною на всіх рівнях, а й підтверджує нашу послідовну й незмінну позицію щодо підтримки української держави у питанні набуття повноправного членства в ЄС. Позитивним і навіть символічним є те, що ми відкриваємо Почесне консульство у такий відповідальний час, коли український народ проявив приклад істинно європейського прагнення до свободи і на демократичних виборах підтвердив свої наміри будувати європейське майбутнє. Нам у Європейському Союзі потрібен сильний партнер. Тож після обрання вами відповідальної влади ми чекаємо конкретних дій на євроінтеграційному шляху".

Відзначивши, що інститут почесних консулів є ефективним інструментом розвитку двосторон-

консультації з візових питань, однак, оформлення віз до компетенції установи не входить. Разом із тим, хочу повідомити, що 10 листопада 2014-го року в Ужгороді розпочне свою роботу Чеський візовий центр, і для того, щоб отримати чеську візу, закарпатцям вже не треба буде їхати до Львова.

Виступаючи на урочистому відкритті дипломатичної установи, голова Закарпатської облдержадміністрації Василь Губаль подякував Любоміру Заоралеку за візит до Закарпаття та висловив особливу вдячність Чехії за підтримку революційних процесів в Україні, за те, що прийняли на лікування багатьох постраждалих на Майдані. Надзвичайно важливою є допомога наших партнерів у складні часи.

– Вибори до парламенту довели: українці прагнуть жити у європейській сім'ї. Ми цей вибір відстоювали і під час Революції гідності. Впевнений, що діяльність Почесного консульства Чеської Республіки в Ужгороді ще більше зближить нас, – наголосив очільник ЗОДА.

Голова обласної ради Іван Балоба розглядає відкриття в Ужгороді Почесного консульства ЧР як свідчення обопільного прагнення Чехії та України до подальшого зміцнення двосторонніх відносин, що базуються на багаторічних традиційних дружби народів обох країн та спільній історії. Закарпаття має добре налагоджені зв'язки з чеським краєм Височина, а саме такі відносини і є основою для ефективного партнерства з Європою.

– Наші контакти з Височиною дали прекрасні результати для громади. Маємо оновлені дитсадки і школи. Співпрацюємо у сфері вищої освіти. Нині активно долучається до партнерства і Пардубіцький край. Нові консульські установи активізують такі контакти, – переконаний керівник облради.

Вітання від Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна зачитав представник МЗС України у Львові В'ячеслав Войнаровський.

Приймаючи з рук Міністра закордонних справ Чеської Республіки Любоміра Заоралека кон-

ніх відносин, Любомір Заоралек висловив упевненість, що діяльність Почесного консульства ЧР в Ужгороді сприятиме активізації та розширенню побратимських зв'язків з Україною, і зокрема, закарпатцями, яких із чехами єднає ще й спільна історія. Адже в 20-х–30-х роках минулого століття Закарпаття як окремий адміністративний край "Підкарпатська Русь" входило до складу Чехословацької Республіки.

– Я часто буваю у вас і знаю якою довгоочікуваною була ця подія, тож для мене відкриття дипломатичної установи в Ужгороді є знаковим. Переконаний, це надасть безліч нових можливостей для розвитку місцевої громади та підприємництва, – зауважив Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні Іван Почух. – Вже з 3 листопада поточного року в Почесному консульстві можна буде посвідчувати документи та підписи, отримати фахові

сульський патент, президент Закарпатської торгово-промислової палати Отто Ковчар запевнив, що при виконанні функцій Почесного консула ЧР в Ужгороді прикладе всі зусилля для подальшого підвищення рівня українсько-чеських взаємовідносин, а також робитиме все для того щоб розширювати співпрацю як в економічній, так і науковій, освітній, культурній та інших гуманітарних сферах, розвивати прямі зв'язки громадян обох країн.

Почесного консула Чеської Республіки Отто Ковчара вітали Генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Янка Буріанова, заступник керівника Генерального консульства Угорщини в Ужгороді Янош Вішкі, провідний консул Консульства Угорщини в м. Берегово Ференц Мейкуті, єпископ Мукачівської греко-католицької єпархії, Владика Мілан (Шашік), Почесний консул Австрії у Львові Ярослав Наконечний, Почесний консул Словацької Республіки у Великому Березному Олег Адамчук, Почесний консул Угорщини у Львові Лариса Малех та інші представники дипломатичного корпусу, органів державної влади і місцевого самоврядування, представники бізнесу, науки, освіти і культури, колеги з Івано-Франківської та Львівської торгово-промислових палат.

Після церемонії відкриття Почесного консульства ЧР у приміщенні Закарпатського обласного художнього музею ім. Йосипа Бокшая за участі Міністра закордонних справ Чехії Любомира Заоралека відбулося офіційне прийняття з нагоди державного свята Чеської Республіки – Дня заснування незалежної держави Чехословаччини, яке провели Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні Іван Почух та Генеральний консул Чеської Республіки у Львові Мірослав Кліма.

Наступного дня – 30 жовтня Любомир Заоралека відвідав Ужгородську ЗОШ №3, так звану ювілейну Масарикову школу (з 1935-го по 1938 рік – гімназія, названа на честь першого чехословацького президента Томаша Гарріга Масарика), де відкрито класи із вивчення чеської мови, а також провів лекцію для студентів в Ужгородському національному університеті.

Після цього відбулась офіційна зустріч Міністра закордонних справ Чеської Республіки з головою Закарпатської облдержадміністрації та головою обласної ради, де були обговорені перспективи розвитку двосторонніх відносин у міжрегіональному аспекті.

Юрій Чейпеш, "ДВ" ЗТПП.

В УЖГОРОДІ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ У РАМКАХ "РОКУ ЧЕСЬКОЇ МУЗИКИ" В УКРАЇНІ

У Закарпатській обласній філармонії 3 жовтня відбувся концерт чесько-словацького камерного дуету, організований за сприяння Генерального консульства Чеської Республіки у Львові та Генерального консульства Словацької Республіки в Ужгороді у рамках проведення в Україні "Року чеської музики".

Дует був створений у 2004 році чеським скрипалем-віртуозом Павлом Бурдих і словацькою піаністкою-віртуозом Зузаною Берешовою. Вони є постійними гостями музичних фестивалів різних країн (Чехії, Словаччини, Німеччини, Австрії та ін.). Часто виступають із концертами у світових столицях – Римі, Парижі, Відні, Лісабоні, Сеулі, Бухаресті, Софії, Афінах, Белграді, Будапешті, Празі, Братиславі.

Дует музикантів виконав класичні музичні твори відомих композиторів, а саме; Antonín Dvořák – Romance, op. 11, Sonáta F dur, op. 57, Mazurek, op. 49; Allegro, ma non troppo – Poco sostenuto – Allegro molto; Leoš Janáček – Dumka; Bedřich Smetana – Z domoviny č. 2; Bohuslav Martinů – Česká rapsódie H 118; Josef Suk – Pohádka, op. 16.

Ми дуже раді, що змогли організувати цей концерт саме в Ужгороді, адже із Закарпаттям нас пов'язує не лише історія, а й єдність духу", – заявив журналістам Ге-

неральний консул Чеської республіки у Львові Мірослав Кліма. – Колись ми були однією державою. Тож вельми символічно, що в обласному центрі Закарпаття виступає дует, у складі якого є чех та словачок. Чеський дипломат висловив також велику вдячність Генеральному консулу Словацької республіки в Ужгороді Янці Буріановій за всебічну підтримку і допомогу в організації та проведенні концерту.

Представники чеської Височіни ознайомилися з ходом реалізації спільних проектів на Закарпатті

До складу делегації, яку очолював голова крайового уряду, голова благодійного фонду "ВіЗа" Зденек Кадлец, входили керівник канцелярії гетьмана краю Катерина Свободова, член постійної крайової конференції Йозеф Недвед, координатор благодійного фонду "ВіЗа" Василь Самандрула.

26-27 серпня чеські гості відвідували соціальні та навчальні заклади в районах області, будівлі яких підлягали реконструкції згідно із раніше затвердженими сторонами проектами.

Фінансування на паритетних умовах здійснюється регіональними й місцевими органами влади Закарпаття та країв Височіна і Пардубіце за підтримки благодійного чесько-українського фонду "ВіЗа", створеного на підставі Угоди про співпрацю між краєм Височіна Чеської Республіки та Закарпатською областю України від 28 лютого 2008 року.

Чехів супроводжували керуючий справами виконавчого апарату облради Михайло Попович, голова Іршавської райради Іван Савко та заступник голови Хустської райради Павло Гвоздзянський.

У перший день візиту чеська делегація побувала у Виноградівській ЗОШ №8, де реалізується проект із заміни вікон і дверей, та у Великій Копані, де триває реконструкція дитсадку №2.

Наступного дня члени делегації перебували в Хустському районі. У Хусті вони проінспектували дитсадок №8 "Ялиночка", де проектом було заплановано провести реконструкцію. Затим гості завітали в Данилівську школу. Заклад було зведено сорок років тому, тож назріла потреба в заміні вікон та системи опалення.

В селі Поточок, яке входить до Монастирецької сільради чехи оглянули початкову школу-дитсадок. У попередні роки в закладі вдалося замінити дах та систему опалення. Нині тут передбачається провести ремонт приміщення й замінити вікна.

Закарпатська облрада поглиблює співпрацю з чеськими крайовими органами управління

Дві представницькі делегації з Чеської Республіки – краю Височіна та Пардубіцького краю перебували в Ужгороді 18-20 вересня. Приводом для дружнього візиту було, насамперед, їхнє бажання взяти участь у міжнародному економічному форумі "Експорт у ЄС", що тими днями проходив в обласному центрі Закарпаття.

Користуючись нагодою, очільники чеських делегацій – радники гетьманів країв Височіна і Пардубіце Мартін Гиски та Людмила Навратілова зустрілися з головою Закарпатської обласної ради Іваном Балогою, керуючим справами облради Михайлом Поповичем, депутатом облради Максимом Хохловим.

Представники партнерських регіонів обговорили перспективи подальшого співробітництва на основі відповідних угод, окреслили конкретні практичні завдання в рамках реалізації спільних програм і проектів, висловили думки щодо можливостей активізації взаємозв'язків у торговельно-економічній площині.

Відрядно, що міжрегіональна співпраця з кожним роком поглиблюється і набуває нових форм та практичної ваги, а напрацьовані дружні взаємини приносять реальні результати в усіх сферах життєдіяльності регіонів –

Наступна сільська рада, в якій побувала чеська делегація, – Великораковецька, що на Іршавщині. Інспекції підлягали дошкільні навчальні заклади, яких тут аж п'ять. Наразі у дитсадку №3 завдяки спільному проекту вже триває капітальний ремонт – оновлюють систему електропостачання, встановлюють систему опалення, ремонтують приміщення.

У найбільшому селищі району – Ільниць чехи проінспектували роботи з ремонту приміщень та утеплення фасаду дитсадку №1. Минулого року за допомоги партнерів із Височіни тут здійснено заміну старих дерев'яних вікон на металопластикові. Ще в одному населеному пункті району – Доробратові спільним коштом планується замінити вікна і двері в дитячому садку.

28 серпня вже в Ужгороді чеська делегація відвідала ЗОШ №3, так звану "Масарикову школу" де триває капремонт

даху будівлі та оновлення фасаду. Це ще один із 14 інвестиційних проектів, які Закарпаття реалізовує нині спільно з краєм Височіна. Школа була зведена у 1932 році за кошти Чехословацького уряду як народна школа, де вчилися діти як ужгородців, так і чеських урядовців. Того дня на об'єкті побували і керуючий справами виконавчого апарату облради Михайло Попович та виконавчий директор благодійного фонду "ВіЗа", депутат Закарпатської облради Володимир Чубірко.

Члени чеської делегації вкотре мали змогу переконатися, що закарпатці традиційно на високому рівні реалізують спільні проекти. "Більшу частину запланованого вже виконано. Якщо десь і виникають проблеми – знаходяться і варіанти їх вирішення", – відзначив по завершенні інспектування об'єктів керівник уряду Височіни Зденек Кадлец. Чеські партнери загалом позитивно відгукувалися про якість виконаних проектних робіт та, водночас, запевнили, що й надалі всіляко підтримуватимуть спільні проекти на користь місцевих громад Закарпаття.

За інф. Закарпатської облради.

політичній, економічній, соціальній, освітній, культурній, духовній.

Сьогодні Закарпаття має офіційно встановлені зв'язки не лише з чеськими краями – Пардубіце і Височіна. Побратимські угоди укладено між Ужгородом та містами Іглава і Чеська Ліпа, між Мукачевом та містечком Пелґрімів. Загалом міжрегіональні контакти набули регулярного характеру не тільки на рівні владних структур, громадських організацій, а й на рівні міжособистісних зв'язків громадян України та Чехії.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Спільні сторінки історії Чехії, Словаччини та України, збереження культурної спадщини чехів у Закарпатті, сучасні міждержавні та міжрегіональні українсько-чеські й українсько-словацькі взаємини

Науковці Ужгородського національного університету, Закарпатського художнього інституту ім. А. Ерделі, співробітники Наукової бібліотеки УжНУ, мистецтвознавці Закарпатського музею архітектури і побуту й музею ім. І. Ольбрахта в с. Колочава на Міжгірщині, а також представники місцевих державних і самоврядних органів влади, підприємництва, національних товариств і громадських організацій краю збралися 14 листопада в Почесному консульстві Чеської Республіки в Ужгороді на конференцію "Чехи в Україні. На прикладі Закарпатської області". Міжнародний захід, організований Закарпатським товариством чеської культури, Генеральним консульством ЧР у Львові та Почесним консульством ЧР в Ужгороді, проходив за сприяння Закарпатської облдержадміністрації, Центру культур національних меншин, Закарпатської торгово-промислової палати, Ужгородського національного університету, Науково-навчального інституту Центральної Європи й Наукової бібліотеки УжНУ.

Роботу конференція розпочала з круглого столу "Українсько-чеські торгово-економічні відносини на сучасному етапі", модератором якого виступив Почесний консул Чеської Республіки в Ужгороді, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар. "Чехія посідає значне місце у зовнішній політиці України і є її надійним партнером у реалізації курсу на євроінтеграцію, – наголосив він. – Закарпатці, яких із чехами єднає і спільне минуле, прагнуть зміцнювати обоюдно зв'язки в усіх сферах – науково-технічній, торговельно-економічній, культурній. У розбудові українсько-чеського співробітництва у нашому краї активна роль належить Закарпатській торгово-промисловій палаті, яка, здійснивши пошук надійних партнерів для експортно-імпорتنних операцій, налагодження

спільного виробництва, провадження інвестиційної діяльності, надає практичну допомогу суб'єктам малого і середнього бізнесу обох країн... Переконали, що з відкриттям Почесного консульства ЧР в Ужгороді, горизонти нашої співпраці значно розширяться".

Далі за програмою проходила основна частина міжнародної конференції під назвою "Чехи в Україні: збереження культурної спадщини чехів у Закарпатті". Учасників привітали Генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Янка Буріанова та консул Генерального консульства Чеської Республіки у Львові Валерія Фюлеова.

У доповіді "Спільні сторінки історії Словаччини, Чехії та України: історія і сучасність" очільниця диппредставництва Словацької Республіки в Ужгороді звернула увагу на те, що проживання у міжвоєнний період минулого століття в одній із найпрогресивніших і культурних країн Європи, котра славилася демократією, стало не тільки для чехів і словаків, а й для закарпатців, чия територія з 1919-го по 1938 рік також входила до складу Чехословаччини, яскравими сторінками спільної історії. На загальнодержавному рівні значна увага в діяльності чехословацької влади приділялася здійсненню такої соціальної політики, яка позитивно позначилася на со-

ціальному становищі населення в регіонах, у тому числі – в Підкарпатській Русі. Статистика свідчить, що за короткий міжвоєнний період ХХ століття чехи встигли добре розвинути соціальну й економічну структури Закарпаття. У містах зводились сучасні функціональні громадські будівлі зі своєрідною архітектурною довершеністю, закладалися лікарні, прокладалися дороги. У 1921 році в Ужгороді з'являються кінотеатри, а в 1929-му збудовано перший в Закарпатті аеропорт. За час чеського правління на Закарпатті активізувалося громадське та національне життя, стався небувалий культурний прорив, зріс рівень освіти. "Сьогодні Словаччина, як і Чехія, об'єктивно зацікавлені в стабільному розвитку незалежної демократичної України, так само як і в економічному співробітництві з нею. І хоча наразі ваша держава переживає складні часи, вона показала, що гідна увійти в Європу. Ми підтримуємо вас на шляху євроінтеграції і радо передамо вам свій досвід", – додала на завершення Янка Буріанова.

Особливе місце на конференції було приділене питанню збереження культурної спадщини чехів у Закарпатті. З однойменної доповіді виступила голова Закарпатського товариства чеської культури, кандидат історичних наук, старший науко-

вий співробітник Науково-навчального Інституту Центральної Європи Державного вищого навчального закладу "Ужгородський національний університет" Тетяна Сергієнко. "Увага до збереження національної культурної спадщини чехів у нашому краї посилилася в останнє десятиліття, – констатувала вона. – З метою відродження духовності, традицій, звичаїв і культури чехів, що проживають у нашому краї, успішно діє Закарпатське товариство чеської культури. Періодично організовуються виставки, експозиції, присвячені подіям національної історії та життю і творчості відомих історичних постатей у політиці, науці, культурі, мистецтві. В Ужгородській ЗОШ №3, так званій Масариковій школі, що в 1935-1938 роках носила ім'я першого чехословацького президента Томаша Гарріга Масарика, відкрито класи з вивчення чеської мови. Працюють музеї у Колочаві, серед яких найвідоміший – музей видатного чеського письменника Івана Ольбрахта. Вісімнадцять років поспіль проводиться фольклорний фестиваль українсько-чеської дружиби "Колочавське відлуння в Терелянській долині"... Відтак пам'яткам матеріальної та духовної культури чехів у Закарпатті належить особлива роль й у відновленні історичної пам'яті та відродженні національної культури наших країн, що також є часткою тієї спільної духовної та культурної спадщини, що творилася за часів входження Підкарпатської Русі до складу Чехословацької Республіки".

Завідувач відділу "Карпатика" Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету Марія Чорній підготувала учасникам конференції унікальну книжкову виставку "Тарас Григорович Шевченко мовами національних меншин" та провела презентацію "Тарас Григорович Шевченко у літературних взаємовідносинах. Шевченкіана на сторінках періодики Підкарпатської Русі".

Виступ кандидата філологічних наук, доцента кафедри української літератури УжНУ Оксани Кузьми "Тарас Шев-

ченко – "велетень у царстві вселюдської культури" слухався на одному диханні як данина заслуженої шани славетному поету, мислителю, митцю, діячеві, величезна творча спадщина якого належить до вічно живих явищ, що не спиняються на тій точці, на якій застала їх смерть, а розвиваються далі вже в свідомості суспільства. "Велич Тараса Шевченка спонукає науковців до нового, поглибленого осмислення його місця й ролі як знакової постаті української історії, – підкреслила доповідач, – бо Великому Кобзареві належить не тільки виняткова роль у формуванні української національної ідеології, він був визначним захисником ідеї національного відродження всієї слов'янщини, був готовим заступитися за кожну добротворячу людину всіх народів і національностей на землі. Шевченко досяг вершин світової культури, творчість його набула такого широкого звучання, що давно вже перейшла межі Батьківщини і стала надбанням тих, хто поцінує художнє слово. Тепер його дім – цілий світ".

Науково-пізнавальну розвідку "Традиційний народний одяг Закарпаття 20-30 рр. XX століття: збереження, дослідження та популяризація" представили на конференції директор Закарпатського музею архітектури і побуту Габрієла Андяля та завідувач відділом експозиції Закарпатського музею архітектури і побуту, доцент кафедри історії України УжНУ Василь Коцан. Дослідити окремі аспекти народного вбрання українців Закарпаття допомогли публікації 20-30-х рр. минулого століття. Першу спробу класифікації народного одягу за комплексами у 1924 році зробила саме чеський мистецтвознавець М. Тумова. У статті "Народная одежда Подкарпатской Руси" дослідниця на основі крою, одягової вишивки, її орнаментальних композицій та колориту виділила десять локальних одягових комплексів закарпатців. Причём наведений дослідницею фактологічний матеріал не втратив своєї цінності донині.

Дослідники Закарпатського музею архітектури і побуту на основі польових, архівних і літературних джерел та музейних колекцій виявили етноідентифікуючі ознаки та етнографічно розмежувальні риси в народному вбранні етнографічних груп у нашому краї. Поряд із збереженням давніх місцевих ознак народний одяг закарпатців має певні нашарування, пов'язані насамперед з історичною долею Закарпаття. Дослідники виокремили роль іноетнічних запозичань та їх вплив на формування і розвиток народного вбрання українсько-словацького, українсько-угорського, українсько-румунського етнічного порубіжжя. Що ще раз підтверджує: специфічні політичні умови, в яких опинилося Закарпаття в 20-30 рр. минулого століття, спільне співжиття закарпатців із словаками, чехами, угорцями, румунами зумовило своєрідність формування національної культури і зокрема культури вбрання.

Із захоплюючої розповіді та презентації викладача кафедри образотворчого мистецтва Закарпатського художнього інституту ім. А. Ерделі, аспірантки Львівської академії мистецтв Вікторії Манайло-Приходько "Світоглядне та мистецьке формування Федора Манайла в умовах демократичної та освітньої політики першої Чехословацької Республіки 1918-1939 рр." учасники конференції дізналися про важливий період у становленні корифея закарпатської школи живопису, народного художника України Федора Манайла. Таким періодом стало його навчання в Празькій вищій художньо-промисловій школі (1928-1934 рр.), де готували фахівців із монументального та декоративно-прикладного мистецтва. Поява незалежної республіки Чехословацької на руїнах Австро-Угорської імперії відкрила еру нечуваної політичної свободи, сприяла еволюції демократичних засад чехословацького суспільства та створила ідеальну атмосферу для освітнього й культурного розквіту. Все це мало неабиякий вплив на розвиток творчої особистості.

У найбільшій культурній, освітній, мистецькій столиці Східної Європи талант молодого художника поступово проходив необхідні стадії гранування. Митець знайомився з ідеями сецесії, соціальної графіки, експресіонізму, сюрреалізму. Під час канікул подорожував Верховиною, роблячи численні замальовки зустрічних гуцулів, бойків, лемків, збирав предмети селянського вжитку, релігійного культу, взірці орнаменту вишивок, записував казки, балади, народні пісні, почуті тихими вечорами коло вівчарської ватри, пізнавав народне мистецтво. У 1932 році, потрапивши до Франції, відкривав для себе Париж, Марсель, Ліон. Уперше експонував свої роботи на "Різдвяному ярмарку народного мистецтва Підкарпатської Русі", що відбувся того ж року в Празі. Згодом енциклопедичні знання в галузі фольклору, традицій, декоративно-прикладного мистецтва він втілює у своїх неповторних творах.

Варто додати, що учасники конференції мали чудову можливість ознайомитися з оригінальними творами художника та його родини, які надав Фонд сприяння гуманітарному розвитку ім. Ф.Ф. Манайла.

Тему культурно-освітньої розбудови за часів Чехословацької Республіки 1918-1939 рр. доповнив виступ пошуквача кафедри педагогіки і психології Ірини Дацків на тему "Розвиток професійної освіти Закарпаття в Чехословацький період".

Ще одну пам'ятну презентацію приготували представники сільської ради з Колочава, що на Міжгірщині, – "Колочава в історії Чехії, Словаччини й України". Справді, з гірською Колочавою пов'язане ім'я відомого чеського письменника Івана Ольбрахта. Щоліта, з 1931-го по 1936 рік, приїжджав він у цей віддалений куточок Закарпаття, ретельно вивчав нелегке життя верховинців, збирав доступні урядові документи. У своїх публіцистичних виступах відстоював інтереси знедолених країн, у художніх творах увіковічив Колочава і колочавців. Саме завдяки історії про останнього опришка Карпат, яскраво змальованій у романі "Микола Шугай – розбійник" про село знають по всьому світу. Чеський літературознавець Рудольф Гавел писав, що Іван Ольбрахт "сказав чеському читачеві про Закарпаття більше, ніж усі державницькі газети й журнали за попередні понад десять років...".

У 1934-му в Колочаві режисер Владислав Вайчуря зняв фільм "Марійка-невірниця" за сценарієм Ольбрахта та Карела Нови, в якому ролі виконували самі колочавці. Його сюжетною основою стало однойменне оповідання Ольбрахта. Фільм гарно сприйнявся у Чехословацькій, зробивши Колочава символом міжвоєнного Закарпаття. Не дивно, що через 76 років після виходу картини на екрани, в Болоньї (Італія) у рамках міжнародного фестивалю архівних та реставрованих фільмів "Il Cinema Ritrovato" у категорії "Найкращий знову відкритий фільм" кінокартина "Марійка-невірниця" стала переможцем та удостоїлася високої міжнародної нагороди.

Колочава віддячила Ольбрахту, створивши в 70-х роках один із перших літературних музеїв краю, присвячений цьому визначному письменникові, та звівши йому пам'ятник. А ще в Колочаві вхід до музею під відкритим небом "Старе село" прикрашає пам'ятник найвідомішому колочавцю – розбійникові Миколі Шугаю. Це знову ж таки – перший пам'ятник літературному героєві на Закарпатті. Про все це та ще багато цікавого про видатного чеського письменника й публіциста, про щасливу долю його творів, написаних під час перебування в верховинському селі в тридцятих роках минулого століття, про його героїв, яким судилося прославитися, розповіли в свої виступах директор музею імені Івана Ольбрахта в Колочаві Наталія Тумарець та мистецтвознавець музею Олесь Оришук.

КАРЛІВ УНІВЕРСИТЕТ: історія і сучасність найстарішого освітнього закладу Центральної Європи

Протягом останніх десятиліть Чехія активно вбудовувалася у загальноєвропейську систему освіти і нині працює відповідно до болонської системи. Це дозволяє щорічно нарощувати міжвузівські міжнародні зв'язки, розробляти нові освітні програми і готувати справжніх фахівців.

Наразі чеські освітні програми представляють 73 вищі навчальні заклади. Серед них – 45 приватних, 26 громадських і 2 державні (поліцейська академія та університет оборони, куди іноземним студентам вхід закритий). Навчання проводиться у рамках 2500 акредитованих програм, деякі з яких викладаються і англійською мовою. Що стосується приватних вузів, частина з яких – філії зарубіжних університетів, то навчаються там переважно англійською. Випускники приватних вузів зазвичай не менш затребувані ринком праці – ними цікавляться, в першу чергу, міжнародні компанії, які мають у Чехії багато філій.

Триступенева освіта – бакалаврат, магістратура, докторантура – дозволяють самостійно обирати стратегію навчання і кар'єри. Практично кожен студент чеських вузів має змогу провести семестр або два в обраному університеті світу. Ефективно працюють міжнародні програми обміну студентами (Erasmus, Comenius, Aktion, Ceerus тощо): чеські вузи тісно співпрацюють з німецькими, австрійськими, фінськими, польськими університетами; існують програми обміну з Бельгією, Мексикою, Болгарією, Іспанією, Грецією, Великобританією, США. Технічні вузи активно взаємодіють з азієцькими університетами.

Відтак становлення освіти в Чехії тісно пов'язане з історією чеського народу, з його культурними традиціями, що формувалися протягом багатьох віків. Серед цих традицій особливу значимість для розуміння розвитку освіти має високий рівень національної самосвідомості – прагнення зберегти власну культуру і мову як чинники національного суверенітету і незалежності, а також усвідомлення значення освіти для розбудови суверенного суспільства.

Безперечно, специфікою розвитку чеської освіти стало раннє долучення чехів до європейської освітньої традиції, пов'язане зі створенням у XIV столітті Карлового університету.

... "Ми, Карл IV, Божою милістю імператор римський і король чеський, після довгих роздумів вирішив заснувати суспільну освіту", – так звучав указ, підписаний чеським королем й імператором Священної Римської імперії Карлом IV у Празі 7 квітня 1348 р., що знаменував відкриття найстарішого нині університету Центральної Європи й одного з найбільш шанованих вищих навчальних закладів світу. Того ж року король дарував університету статут. Під храм науки відводилися земельні угіддя та маєтки, де не тільки викладали і навчалися, а й проживали викладачі та студенти.

Заснований за зразком Паризького і Болонського університетів, Карлів університет спочатку мав традиційні чотири факультети – вільних мистецтв, лікарський, правовий та теологічний. Мовою освічених людей на той час була латина. Латиною читалися лекції, велися вчені диспути, писалися трактати. Проте вчені уми університету зробили багато і для розвитку чеської літературної мови – саме в його стінах була осмислена і систематизована чеська граматики, узаконені деякі фонетичні значки над буквами для передачі особливостей звуків чеської мови.

Навчалися в університеті юнаки без розрізнення національностей – вуз замислювався широко, як імперський. Про плановане число студентів можна судити по частко-

во збереженому першому приміщенню Каролінума – будинку придворного майстра монетних справ Яна Ротлева, купленому імператором у власника під аудиторії (будівля постраждала в 1945 р. і її центральна частина перебудована). Тепер тут колишніх абітурієнтів урочисто приймають у студенти Карлового університету.

Для випускника в середньовічному університеті існували два ступені вченості – магістр і бакалавр. Усі, хто успішно закінчував курс, носили особливі плащі: магістри – червоні, бакалаври – білі, а також спеціального фасону капелюхи. Крім того, в знак свого вченого звання магістри мали персні-печатки. Бакалаврами ставали після чотирьох років навчання. Вивчившись, юристи приступали до розгляду судових тяжб і складання офіційних паперів, медики лікували хворих, філософи обдумували вчені трактати, а теологи отримували церковні посади. Найосвіченіші залишалися в університеті, ставали магістрами, читали лекції. А ті, кому не вистачило місця, ішли в провінцію викладати у початкових школах.

До часів гуситських воєн храм науки процвітав. У XV – першій половині XVI ст. у ньому здобувало освіту багато вихідців з України. При Карловому університеті навіть створили спеціальний "литовський колегіум", де навчалися литовці, українці, білоруси.

Упродовж довгих сторіч свого існування університет не раз втягувався у політичну боротьбу і помітно впливав на історію країни. Свого часу його ректором двічі обирався знаменитий філософ і вчений Ян Гус. Він підтримував зв'язки з іншими вільнодумцями Європи, викривав виразки католицизму та закликав до реформування церкви. Тому наслідки воєнних невдач реформаторів тяжко позначилися на університеті. З чотирьох факультетів вижив лише один – вільних мистецтв. У 1409 р. багато німецьких викладачів і студентів змушені були покинути Прагу, більшість із них переїхали до Лейпцизького університету. Відтоді Карлів університет почав поступово втрачати міжнародне значення, став національним. У 1556-му в Празі з метою послаблення впливу університету була створена єзуїтська академія (колегіум) – Клементинум.

Після поразки чехів під Білою горою, що завершило перший етап Тридцятилітньої війни (релігійні католицько-протестантські війни 1618–1648 рр.), університет остаточно перейшов у руки ордена Ісуса, Клементинум став центром, від факультету вільних мистецтв почали відбруньковуватися теологи, тільки вже без еретичних спрямувань – за цим суворо слідкували. Пам'ять про Яна Гуса і чеську волюлюбність довго намагалися заглушити – лише в 1919 р. підняли питання про відновлення гуситської теології. Сьогодні теологічний факультет, мабуть, найунікальніший в університеті.

З Карловим пов'язане й ім'я видатного чеського мислителя та засновника нової прогресивної педагогічної системи Яна Амоса Коменського, гуманізм і демократичність ідей якого донині слугують орієнтиром не тільки для чеської, а й світової педагогіки. 1611 р. керівники "Чеських братів" – послідовників гуситського протестантського руху – направили здібного юнака на богословський факультет Карлового університету. Там він познайомився з творами багатьох мислителів античності й доби Відродження, ввійшов до сфери європейської культури. Особливо виділяв Я. А. Коменський праці філософа Платона, зокрема ідею про те, що для отримання істинної мудрості

необхідно розвивати власну мову. Досі чеські вчені відзначають внесок Я. А. Коменського у розвиток сучасної літературної чеської мови. А важливості впливу на освіту в Чехії його геніального доробку не можна переоцінити.

Зміст освіти в школах середньовіччя, за виразом Я. А. Коменського, був справжнім лабіринтом, у якому учні блукали впродовж довгих років, не маючи надії побачити радісне сяйво життя. Сім вільних мистецтв (так називалися шкільні предмети) не могли задовольнити прогресивних потреб суспільства XVII ст. Вироблення нової системи і методів навчання наук по суті було центральною ідеєю у всій діяльності великого чеського педагога. Систему наук, яка б дала загальну картину світу, учені та філософи називали пансофією. Відомо, що Я. А. Коменський багато працював над пансофією, але майже всі його праці з цієї галузі загинули. Зміст освіти, пов'язаний із науками, він виклав у творах "Велика дидактика", "Пансофічна школа", "Про користь точного найменування речей", "Промова про номенклатуру речей", "Материнська школа", "Видимий світ у малюнках", "Відкриті двері до мов", "Відкриті двері до речей" та ін.

В 1622 р. єзуїти перенесли бібліотеку Карлова до Клементинуму, а в 1654-му імператор Фердинанд III об'єднав колегіум з університетом. Не найкращі часи настали не тільки для університету, який поміняв і назву та став Карлов-Фердинандов, а й для самої Праги, що повільно почала перетворюватися в австрійську глушину.

І все ж, попри тиск і переслідування з боку церкви, університет залишався центром освіти та вченості, а його існування було стимулом для чеської національної самосвідомості

Середина XVIII століття ознаменувалася поступовим введенням просвітницьких реформ, які дали можливість учитися в університеті не тільки католикам. У 1774 р. була здійснена і перша чеська шкільна реформа, що запроваджувала обов'язкову шестирічну освіту. Закон, який передбачав обов'язкову загальну восьмирічну освіту, прийняли аж 1869-го.

З другої половини XIX століття університет намагається відповідати політичним й економічним потребам суспільства. Підвищення інтересу до чеського національного життя, науки, культурної та політичної діяльності змусила Віденський уряд 1882 р. розділити Карлов-Фердинандов на дві установи, одна з яких отримала назву Німецький університет, другу (чеську) стали називати по-старому – Карлів.

На переломі століть обидва університети досягли великих успіхів у науці. В Німецькому університеті, наприклад, працював батько теорії імовірності Альберт Ейнштейн. Карлов же виховав діячів, які відіграли значну роль у становленні та розвитку чеської держави в XX столітті. Серед них – чеські політичні лідери, президенти Чехословаччини Т.Г. Масарик, Е. Бенеш, які крім громадської діяльності, займалися серйозними філософськими дослідженнями, викладали у Карловому філософію, соціологію. Тут навча-

лися і знамениті чеські письменники Ф. Кафка та К. Чапек, які прославили чеську культуру в усьому світі. Серед найвідоміших випускників Карлового університету й автор 800 винаходів в галузі електро- та радіотехніки Н. Тесла.

Золоте двадцятиліття Чехословаччини – від здобуття незалежності до німецької окупації, яка перетворила одну з найбагатіших країн післявоєнної Європи в "протекторат Богемії і Моравії", – воістину найщасливіший період в історії Карлового університету. Саме тоді було переглянуто чеську шкільну систему та почалося формування спільної системи освіти на різних територіях, що ввійшли до єдиного державного утворення, – чеській та словацькій, а також Підкарпатській Русі (нині Закарпаття). У 1919-му відкрито й один із найбільших і провідних університетів сьогоденної Чехії – університет ім. Т. Г. Масарика, а також ветеринарний та сільськогосподарський університети, що знаходяться в Брно.

З Карловим університетом тісно переплелася доля української інтелігенції у вигнанні та еміграції. Ще за часів Австро-Угорщини у Празі студіювало багато наших співвітчизників, а в міжвоєнні роки, за умов відсутності власної державності, українська інтелігенція зуміла створити у чеській столиці потужні осередки формування національної еліти. Тут, звичайно, слід відзначити активну й дієву підтримку з боку тодішньої влади Чехословацької республіки, і, зокрема, президента Т. Г. Масарика. Це за його ініціативою у 1921 р. на урядовому рівні було розроблено план, що передбачав створення наукових, культурницьких, освітніх установ, закладів і товариств для емігрантів з колишньої Російської імперії. У той час, коли в радянській Україні сталінський режим безжалісно розправлявся з інтелігенцією, тут, у Празі могли вільно творити найкращі українські літератори та митці, відомі як представники "Празької школи", – Є. Маланюк, О. Теліга, Ю. Дараган, Л. Мосендз, Ю. Клен, О. Ольжич, Н. Лівіцька-Холодна, Ю. Липа, О. Стефанович, О. Лятуринська.

Восени 1921-го у Чехословаччині розпочав свою діяльність Український вільний університет (УВУ), заснований того року у Відні. Це стало можливо завдяки клопотанням декана правничого факультету УВУ В. Старосольського до Я. Нечаса – довіреного президента Чехословацької Республіки. Після офіційних переговорів О. Колесси та С. Дністрянського з прем'єром Чехословаччини Я. Черним УВУ було перенесено до Праги.

Український вільний університет, крім дозволу на існування, отримав і фінансове забезпечення від Чехословацького уряду, і можливість користуватися аудиторіями й кабінетами Карлового університету, і численні стипендії для студентів, а головне – офіційне визнання рішенням міністерства закордонних справ та освіти. З переведенням до Праги УВУ перейняв структуру Карлова, проте з обмеженням до двох факультетів – філософського та правничого. Саме в Празі до 1945 р. наш університет мав усі умови, аби розвиватися та вільно працювати, поширюючи все українське, що було заборонено на батьківщині.

Найбільшу славістичну книгозбірню у Центральній Європі – Слов'янську бібліотеку, що знаходиться у стінах Клементинуму, одразу по її створенні у 1924 р. очолили українці В. Тукалевський та М. Михальчук. У 1926 р. у Карловому університеті були відкриті кафедри українознавства, завдяки чому студенти отримали змогу вивчати українську мову та літературу, історію України.

Серед викладачів УВУ були такі визначні українські вчені та громадські діячі як І. Горбачевський, Д. Антонович, Л. Білецький, С. Дністрянський, Д. Дорошенко, О. Колесса, С. Рудницький, С. Смаль-Стоцький. У першому семестрі навчання було прийнято близько 700 слухачів, які, попри всі труднощі емігрантського життя, прагнули здобути вищу освіту.

Деякі студенти навчалися одночасно у Вільному та Карловому університетах. За прикладом першого ректора УВУ, літературознавця О. Колесси дехто з професорів Вільного університету викладав і в Карловому. Третій ректор УВУ – засновник чеської школи лікарської хімії, біохімік І. Горбачевський, працюючи у Карловому університеті (з 1883-го по 1917-ий – професор кафедри лікарської хімії, у 1902–1903 рр. – ректор Карлова), підтримував тісні стосунки з відомим українським фізиком та електротехніком І. Пулюєм, який на той час очолював кафедру фізики у Німецькій вищій технічній школі в Празі (у 1903 р. перетворив її на першу в Європі кафедру фізики та електротехніки). Саме І. Горбачевський радив І. Пулюю продовжити свої дослідження Х-променів і засвідчив його відкриття – перші світлинки за допомогою рентгенівських променів ще в середині 1895-го ("Лампа Пулюя" – фактично перша рентгенівська трубка була сконструйована за 14 років до офіційної реєстрації відкриття Х-променів).

Зрозуміло, серед студентів Карлового університету виділялися й закарпатці, зокрема відомий журналіст, видавець і політичний діяч на Закарпатті й еміграції, заступник голови Союму Карпатської України С. Росоха навчався на юридичному факультеті та був організатором й одним із лідерів українського студентського руху в Празі.

1939-ий став чорним роком Карлова. Один із перших репресивних заходів, прийнятих нацистами, був націлений на освіту – Празький університет, як і всі інші чеські вузи, був закритий для чехів. Причиною стала студентська демонстрація 17 листопада 1939 р. (відтоді бере початок Міжнародний день студента). Викладачів і студентів відправляли в концентраційні табори. Німецьку частину урочисто проголосили рейхсуніверситетом, щоправда проіснував він до 1945-го.

Непростим і суперечливим став шлях розвитку Карлового університету по закінченні другої світової війни, коли нововведення в сфері освіти найчастіше не відповідали специфічним культурним традиціям чеського народу. Стратегічна мета освіти в соціалістичний період – формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості – не могла бути реалізована в умовах закритого суспільства й уніфікованої системи освіти. На нормальне життя тим ви-

кладачам, які вижили і повернулися, та знову набраним студентам було відпущено всього три роки: далі університет охопила болюча хвиля чисток. Незважаючи на це, в 1968-му саме карлівці стали головними празьким бунтарями. Більшість із учасників протестних акцій були відлучені від університету чи, навіть, засуджені. У період сумного двадцятиліття після придушення "празької весни" традиційно сильна гуманітарна складова Карлового університету була ослаблена, на щастя природні й точні науки постраждали менше.

А через 20 років, 17 листопада 1989-го, студенти знову вийшли на вулиці. Почалася "оксамитова революція", яка дала поштовх падінню комуністичного режиму в Чехословаччині. Призначення нових представників вільного академічної спільноти було легалізовано в січні 1990 р. та означало початок демократичних перетворень у житті університету ...

Нині Карлів університет продовжує плекати чеські національні традиції та підтримувати добрі стосунки з іншими університетами Європи. Він бере активну участь у програмах міжвузівського обміну Erasmus, серед його партнерів понад 50 провідних університетів Західної та Східної Європи, Азії та Америки.

Не можна не згадати, що Науково-дослідний геодезичний, топографічний і картологічний інститут у Празі, Чеський технічний університет, факультет математики і фізики та навчально-педагогічний факультет Карлового є партнерами й Ужгородського національного університету. З цими науковими інституціями наш вуз пов'язують спільні проекти, паритетне наукове та навчальне співробітництво.

Найстаріший чеський освітній заклад є членом Європейської асоціації міжнародної освіти EAIE (European Association for International Education), Мережі університетів європейських столиць UNICA (Network of Universities from the Capitals of Europe), поряд з Оксфордом, Leidеном, Бонном, Сорбонною, Болоньєю та університетом Женеви входить до Асоціації європейських вузів EUA (European University Association). Ці університети (разом з іншими провідними університетами 113 країн, у тому числі з 23 вузами США, 19 Німеччини та 11 Франції) утворюють так званий єдиний освітній простір.

Сьогодні в університеті працює понад 7000 фахівців професорсько-викладацького складу, більшість із них має високі академічні звання. Науковий та педагогічний потенціал Карлова та унікальні історичні традиції визначають його позицію як освітньо-культурного закладу всесвітнього значення.

Пріоритет Карлового університету – науково-дослідна діяльність, що є основою докторських і магістерських навчальних програм. На неї припадає приблизно одна третина всіх коштів, які виділяються державою на всі вузи країни.

Із 17 факультетів Карлова 14 знаходяться в Празі. Два факультети працюють у місті Градца-Кралове, один факультет відкрився в місті Пльзень. Головний університетський комплекс Кароліну розташований у центральному історичному районі чеської столиці. В інфраструктуру включені величезна бібліотека, комп'ютерний центр, спортивні споруди, об'єднані у великий спортивно-оздоровчий комплекс, мовна школа, центр економічних досліджень, університетське видавництво, центр довузівської підготовки (підготовчі курси), центр із питань екології, Європейський інформаційний центр. У розпорядженні студентів – гуртожитки (з різними умовами проживання), їдальні, кафетерії, активний зал.

Щороку сотні українців вступають до Карлова. Особливою популярністю серед них користуються медичний і технічний факультети. Відрадно, що нашим співвітчизникам, навчання яких опинилося під загрозою через складну ситуацію в Україні, Карлів університет надає спеціально призначену стипендію Вацлава Гавела.

Тетяна Сергієнко,
голова Закарпатського товариства чеської культури,
кандидат історичних наук, старший науковий співробітник
Науково-навчального Інституту Центральної Європи
ДВНЗ "Ужгородський національний університет".

Регіональні зв'язки Закарпаття зі Словаччиною розширюються

У рамках робочого візиту в Україну віце-прем'єр-міністр, міністр закордонних та європейських справ Словачької Республіки Мірослав Лайчак 10-11 вересня перебував у Закарпатті. До складу офіційної делегації входили Генеральний консул СР в Ужгороді Янка Буріанова, директори урядових департаментів: територіального – Браніслав Гітка, розвитку та гуманітарної допомоги – Петер Гулені.

У Закарпатській обласній раді словацьких гостей зустрічали голова облради Іван Балоба та його перший заступник Василь Брензович, керуючий справами виконавчого апарату облради Михайло Попович, голова благодійного фонду "ВіЗа", депутат облради Володимир Чубірко.

Під час перемовин Мірослав Лайчак, зазначив, що цього року він уже вшосте приїздить в Україну і вже вдруге – до Закарпаття, де, як і раніше, спостерігається суспільна стабільність попри складну загальну ситуацію в країні, а також вкотре запевнив, що Словаччина підтримує євроінтеграційні й євроатлантичні прагнення України та бажає українському народу миру, злагоди і благополуччя. "Ми хочемо бачити Україну демократичною, стабільною державою, яка самостійно вирішуватиме свою подальшу долю", – наголосив віце-прем'єр-міністр.

Представники сторін зокрема відзначали, що одним із важливих векторів співпраці між Україною і Словаччиною, нині є міжрегіональне і прикордонне співробітництво, яке дає можливість підвищувати рівень соціально-економічного розвитку відповідних територій, підвищувати значимість місцевих влад обох держав у розширенні міжнародної співпраці шляхом інте-

грації в основних сферах діяльності територіальних формувань.

Єдина ділянка українсько-словацького кордону, протяжність якої становить 98,5 км, розташована в Закарпатті. Тому й не дивно, що, з-поміж інших, найбільш активно співпрацює зі Словаччиною саме наша область, довгі роки залишаючись традиційним діловим партнером і добрим сусідом передусім східних словацьких країв – Пряшівського та Кошицького.

В рамках домовленостей, зафіксованих у відповідних угодах, активні взаємодіють та діляться досвідом роботи представники органів державної влади й місцевого самоврядування, заклади освіти, науки і культури, медичні установи, релігійні організації, громадські об'єднання і, звичайно, представники бізнесу, в основному малого і середнього.

У перший день візиту Мірослав Лайчак мав також нагоду поспілкуватися у неформальній обстановці з представниками різних сфер суспільного життя краю. Зустріч зі словацьким віце-прем'єр-міністром у форматі "за чашкою чаю" організувала директор Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді Світлана Мітряєва за сприяння Генерального консула Словачької Республіки в Ужгороді Янки Буріанової.

Наступного дня словацькі гості відвідали факультет міжнародних відносин Ужгородського національного університету, де взяли участь у церемонії відкриття "Кабінету українсько-словацької дружби".

За інф. Закарпатської облради.

Модернізація та реконструкція пунктів пропуску на українсько-словацькому кордоні триває

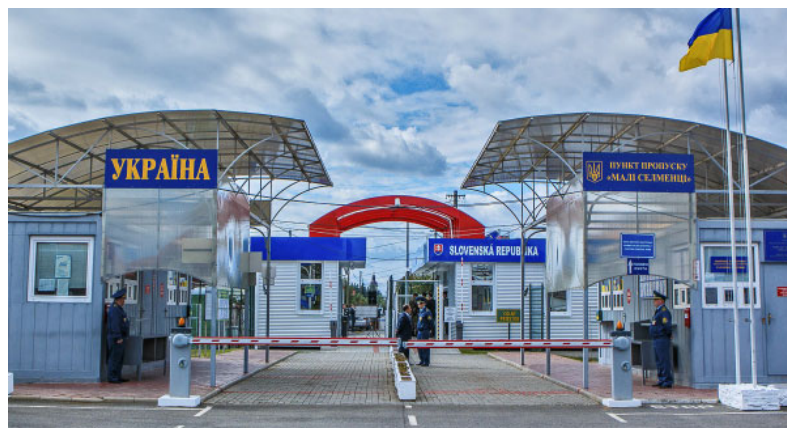
На міжнародному пішохідному пункті пропуску "Малі Селменці – Вельке Селменце", який сполучає Україну та Словаччину, 26 вересня відбулися урочистості з приводу відкриття оновленої словацької частини переходу.

Участь в заході взяли віце-прем'єр-міністр і міністр фінансів Словачької Республіки Петро Казимир, президент Державної фіскальної служби СР Франтішек Імрече, Посол України у Словачькій Республіці Олег Гаваші,

голова Закарпатської обласної державної адміністрації Василь Губаль.

Реконструкція здійснювалася за рахунок коштів Євросоюзу (365,610 тис. євро) за проектом "Модернізація та реконструкція пунктів пропуску на словацько-українському кордоні" в рамках програми прикордонного співробітництва "Європейський інструмент сусідства і партнерства".

У перспективі цим проектом передбачено облаштування доріг у пункті пропуску "Ужгород – Вишне Немецьке", модернізацію обладнання на словацькій частині переходу, реконструкцію пасажирської частини пункту пропуску "Ужгород" з української сторони.

У столиці Підляського воєводства – Білостоку, що на сході Польщі, 18-19 вересня проходив Східний економічний конгрес за участю близько 1300 учасників – політиків, урядовців, економістів, бізнесменів з різних країн Європи, головним організатором якого виступило Польське товариство підтримки підприємництва – РТWP.

У дводенних дебатах домінувала тема розвитку економічного і торговельного співробітництва між Євросоюзом та його східними сусідами. У цьому ракурсі організатори прагнули насамперед якнайширше представити економічний та інвестиційний потенціал Східної Польщі, а також можливість регіону відігравати роль своєрідної сполучної ланки у торгово-економічних взаємовідносинах між Сходом і Заходом Європи. І, вочевидь, не безпідставно.

Нині у п'яти східних воєводствах Польщі, що займають майже третину території країни, проживають близько 8 млн. громадян. Сусідній з Україною, регіон особливо змінився на краще протягом останніх років. У 2007-2013 роках він отримав з євросоюзних програм 7 млрд. 300 млн. євро. А в період до 2020 року сюди надійде ще більше

СХІДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ КОНГРЕС: ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ РОЗВИТКУ

коштів – 10 млрд. 650 млн. євро, які й надалі спрямовуватимуться на інфраструктурний розвиток Східної Польщі, воєводства якої межують з Росією, Литвою, Білоруссю, Україною.

На міжнародному форумі українську делегацію очолював заступник голови Державної фіскальної служби України Анатолій Макаренко. Під час зустрічі з керівником Митної служби Польщі Яцеком Капіціою, він зокрема домовився про проведення митними органами України та Польщі експертних консультацій у рамках пілотного проекту між Україною та Європейським Союзом щодо обміну попередньою інформацією у контексті відповідного рішення ЄС. Від запровадження повноцінного обміну інформацією вииграє перш за все легальний бізнес, оскільки такий обмін сприятиме скороченню часу проход-

ження митних процедур та зменшенню впливу людського фактору.

Українські учасники вважають доцільним поновити і спільний прикордонний та митний контроль у тих пунктах пропуску, в яких він діяв під час ЄВРО-2012, проводити короткострокові спільні операції підрозділів, зокрема відповідальних за попередження контрабанди тютюнових виробів та наркотичних засобів. Основним результатом цих напрацювань є безпека переміщення осіб і товарів, спрощення митних процедур при перетині кордону.

Також у рамках Східного економічного конгресу українська делегація мала змогу обговорити перспективи подальшої співпраці й основні напрями взаємодії з представниками Митного департаменту Литви та Державного митного комітету Республіки Білорусь.

Питання будівництва на Закарпатті пункту переходу на кордоні з Польщею залишається відкритим

Про важливість розвитку українсько-польських стосунків між державами, країнами, громадами ішлося 31 липня в Ужгороді на зустрічах Генерального консула Польської Республіки у Львові Ярослава Дрозда із заступником голови Закарпатської обласної державної адміністрації Михайлом Рівісом, а також першим заступником голови обласної ради Василем Брензовичем та керуючим справами виконавчого апарату облради Михайлом Поповичем.

Учасники зустрічей зокрема відзначили важливість для обох країн минулорічної події – відкриття польського візового центру в обласному центрі Закарпаття. Цей крок назустріч значно полегшив і спростив процедуру отримання нашими країнами шенгенських віз через польську дипломатичну установу. Тут працюють і представництва банківських установ, страхових компаній, навіть можна зробити фото для документів. Та, найголовніше, закарпатцям уже не доводиться їздити до Львова, адже є можливість подавати анкети без особистої явки до Генерального консульства Польщі.

Порушили вони і давним-давно назріле питання, яке стосується відкриття пішохідного та велосипедного переходу "Лубня – Волосате" на українсько-польському кордоні. З приводу цього варто зауважити, що про наміри збудувати відповідний пункт пропуску в Закарпатті вперше було заявлено під час зу-

стрічі офіційних представників Радянського Союзу та Польської Народної Республіки у далекому 1969 році. З того часу й донині це насущне питання порушувалося багато разів і українською, і польською сторонами.

Загальна протяжність кордону з Польщею на ділянці Закарпатської області становить 32,6 кілометра, проте найближчий пункт пропуску знаходиться за 100 кілометрів на Львівщині. Загалом між Україною та Польщею на кордоні довжиною 535 кілометрів функціонує 12 пунктів пропуску, а на Закарпатті немає жодного.

Польський дипломат підтримав ініціативу представників облдержадміністрації та облради щодо активізації спільних зусиль задля відкриття пункту перетину кордону, що сполучає території двох національних заповідників – Ужоського та Бещадського парків. Це, безумовно, сприятиме соціально-економічному розвитку прикордонних територій обох країн, поліпшенню їх інвестиційної привабливості, насамперед – у сфері туризму.

Тим паче, відповідна підготовча робота вже проведена. Зокрема уповноважена комісія підтвердила, що стан інфраструктури та місцевості дозволяє організувати провадження робіт з будівництва пункту пропуску на українсько-польській ділянці державного кордону в районі населених пунктів Лубня (Україна) та Волосате (Польща). Також сторонами досягнуто компромісного рішення щодо статусу переходу як міжнародного пішохідного, розроблено схему генплану та визначено орієнтовну кошторисну вартість будівництва.

Слід зауважити, що обласна влада неодноразово зверталася до українського уряду з пропозицією узгодження питання про відкриття пункту переходу "Лубня – Волосате" на українсько-польській міждержавній комісії. Про те, що вже настав час братися за справу, не раз заявляли і польські високопосадовці. Наразі Ярослав Дрозд, як дипломатичний представник Польщі в Україні, черговий раз запевнив керівництво облради та облдержадміністрації, що прикладе всіх зусиль для того, щоби ця тема нарешті була закрита.

За інф. Закарпатської облдержадміністрації.

Угорський уряд виступає за зміцнення добросусідських відносин з Україною

До Закарпаття 26 вересня з робочим візитом прибув Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан. На кордоні його зустрічали голова облради Іван Балага, голова облдержадміністрації Василь Губаль, перший заступник голови облради Василь Брензович.

Під час переговорів, що проходили в залі пункту пропуску "Лужанка" Віктор Орбан зокрема заявив, що Угорщина виступає за те, аби ситуація в Україні якнайшвидше стабілізувалася. "Нам потрібен сильний сусід. Ми прагнемо, щоб у вашій країні був мир і спокій. Ми хочемо відвертого діалогу та готові до подальшої співпраці й підтримки. Наші двері завжди для вас відчинені, ми будемо допомагати у вирішенні проблем, які ви озвучите", - наголосив він.

Іван Балага запевнив угорського високопосадовця, що обласна влада буде й надалі робити все можливе для збереження стабільної ситуації в краї, міжнародної та міжконфесійної злагоди. Серед основних пріоритетів голова облради виділяє розвиток транскордонних зв'язків, передусім - зі своїми ближніми сусідами. "Важко переоцінити значення підписаної угоди між Закарпатською обласною радою та Міністерством закордонних справ Угорщини про співпрацю у виконанні проектів розвитку, що здійснюються в рамках програми Європейського Союзу "Східне партнерство". За три роки завдяки співфінансуванню угорської сторони в області вже реалізовані проекти у 75 установах соціальної сфери. Цього року планується реалізувати ще 25 спільних інвестиційних проектів у закарпатських закладах медицини, освіти, культури", - зазначив він.

Чергове підтвердження добросусідських намірів Угорщини та її готовності до подальшої всебічної підтримки України вкрай важливо саме зараз, коли наша країна переживає найважчі часи своєї новітньої історії, наголосив під

час зустрічі Василь Губаль. "Обласна влада високо цінує взаєморозуміння та готовність Угорщини до співпраці, зокрема у сфері розвитку прикордонної інфраструктури, цілковито підтримує розбудову діючих та відкриття нових пунктів переходу на українсько-угорському кордоні. У рамках програми прикордонного співробітництва "Європейський інструмент сусідства та партнерства" наразі передбачено реконструкцію трьох пунктів пропуску. Важливим вбачається і втілення спільних намірів щодо будівництва об'їзної автомобільної дороги навколо міста Берегова. Це дозволить з'єднати основні транспортні магістралі області, збільшити пропускну здатність пункту переходу "Лужанка", розвантаживши пункт пропуску "Тиса", - зауважив очільник ЗОДА.

Цього ж дня у приміщенні реформатської церкви міста Берегова за участі прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, генеральних консулів Угорщини в Ужгороді - Йозефа Бачкаї та у Берегові - Ендре Салінскі, очільників обласних та місцевих владних і самоврядних органів відбулися урочистості з нагоди початку нового навчального року в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II. Глава угорського уряду також оглянув реконструйовану частину головного корпусу інституту.

За інформацією очільниці закладу Ілдікі Орос, перших студентів у кількості 14 чоловік в інституті прийняли в 1994 році. Нині тут навчається понад тисяча студентів з різних куточків краю. Працюють шість кафедр і три відділення. Ведеться підготовка істориків, філологів, географів, математиків. З 1999 року функціонують науково-дослідні центри, діяльність яких спрямована на вивчення мовних питань, історії краю, дослідження міжетнічних відносин.

До речі, минулого року була підписана рамкова угода про співпрацю уряду Угорщини із Закарпатським угорським інститутом імені Ференца Ракоці II, якою зокрема було передбачено "забезпечення необхідними ресурсами для функціонування та розвитку у Берегові вищого навчального закладу".

За інф. Закарпатської облдержадміністрації.

Проект розбудови інфраструктури українсько-угорського кордону

З початку нинішнього року угорський урядовий Координаційний центр з розвитку транспорту за дорученням Європейського Союзу здійснює проект з аналізу роботи прикордонних контрольно-пропускних пунктів та вивчення питання щодо розбудови нових пунктів пропуску на угорсько-українській ділянці кордону, розроблений угорським консорціумом під символічною назвою "По обидва боки кордону".

Про хід реалізації проекту 16 липня в облраді розповідали проектний менеджер вищезгаданого центру - директор агенції «Агенда» Ласло Бакаї та провідний спеціаліст Андраш Фегерварі.

У зустрічі взяли участь голова обласної ради Іван Балага, його перший заступник Василь Брензович, керуючий справами виконавчого апарату облради Михайло Попович, депутати обласної ради Габор Кінч та Володимир Чубірко. З угорської сторони також був присутній Генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бачкаї.

За словами Ласла Бакая, вже завершено вивчення можливостей існуючих та перспективи відкриття нових пунктів пропуску на угорсько-українському кордоні. Найближчим часом висновки і пропозиції будуть представ-

лені угорському уряду. Загалом оптимальним вбачається функціонування 23-х пунктів пропуску різного рівня та засобів перетину кордону, включаючи вже існуючі й ті, що розбудовуються (пішохідні, велосипедні, автомобільні, залізничні).

Нині за угодою між урядами двох країн на чотирьох нових пунктах пропуску з угорського боку вже ведеться активна робота. Зараз мова йде про визначення ще чотирьох чи, навіть, п'яти нових пунктів для розбудови у найближчий період. Для конкретних об'єктів буде розроблена відповідна проектно-кошторисна документація для подальшого розгляду обома сторонами.

Прем'єр-міністри України і Румунії Арсеній Яценюк і Віктор Понта 2 жовтня підписали Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про місцевий прикордонний рух, дія якої охоплюватиме 662 укра-

Запровадження місцевого прикордонного руху з Румунією полегшить перетин кордону для буковинців та закарпатців

їнські населені пункти Закарпатської, Івано-Франківської, Одеської та Чернівецької областей із загальною кількістю населення близько півтора мільйона чоловік.

Із набранням угодою чинності мешканці прикордонних регіонів зможуть оформляти у Генеральному консульстві Румунії в Чернівцях безкоштовні дозволи на спрощений перетин кордону. Дозвіл видаватиметься на період від 2-х до 5-ти років і наділятиме наших громадян

правом перебування в Румунії у межах тридцятикілометрової зони до 90 днів з дати перетину кордону.

Відповідні угоди Україна має з Угорщиною (з 2007 року), Словаччиною та Польщею (з 2009 року). Практика запровадження місцевого прикордонного руху є вимогою Європейського Союзу як однієї з демократичних норм, що дозволяє зберегти етнічні, родинні, історичні, культурні зв'язки між громадянами країн-сусідів.

Закарпатська делегація перебувала з візитом у румунському Марамуреші

До складу делегації, яку очолював голова Закарпатської обласної ради Володимир Чубірко, увійшли заступник голови Закарпатської облдержадміністрації Михайло Рівіс, керівник Тячівської райдержадміністрації Василь Йовдій, начальник управління євроінтеграції ЗОДА Андрій Варцаба та сільський голова Білої Церкви Юрій Берінде. У місті Сігету-Мармаціей 27 листопада вони провели переговори з префектом Марамуреського повіту Антоном Рохіаном, Генеральним консулом Румунії в Чернівцях Елеонорою Молдован, представниками місцевих державних і самоврядних органів.

зацію проекту з будівництва моста через Тису. За словами Антона Рохіана, в Румунії вже оголошено тендер на виготовлення проектно-кошторисної документації, яку планують виготовити до квітня наступного року. Передбачається, що міст буде арковий, розрахований на чотири ряди. Власне, сам проект можливо реалізувати всього за один рік.

"Наша взаємодія за останні 25 років формується в основному на рівні культурних зв'язків. Це звісно добре, але треба розвивати і економічну співпрацю. Нині ми імпортуємо із Закарпаття продукцію на суму 3 мільйони євро в рік, що дуже

та Тячівщині з Марамуреським повітом. Більше того, румунські партнери готові розглянути питання про продовження маршруту потягу "Київ-Рахів" до міста Сігету-Мармаціей.

Володимир Чубірко, своєю чергою, висловив вдячність румунським партнерам, які демонструють цілковиту готовність до вирішення назрілих спільних питань. "Згоден, що слід переходити у ширший формат економічної співпраці. У цьому плані з румунської сторони бачу надійного європейського партнера, - наголосив він. - У нас є досвід роботи з багатьма регіонами Європейського Союзу, є реальні перспективні взаємовигідні проекти. У Брюсселі приділяють значну увагу розвитку зв'язків з країнам Східної Європи. Тож маємо можливість об'єднати зусилля для розробки і реалізації спільних проектів із залученням фондів ЄС, в тому числі - грантових коштів ЄС в рамках транскордонного співробітництва".

За інф. Закарпатської облради.

Учасники переговорів зокрема обговорювали перспективи реалізації проекту з будівництва мосту, який має з'єднати село Білу Церкву Рахівського району та місто Сігету-Мармаціей повіту Марамуреш. Це значно зменшило б навантаження на основний діючий пункт пропуску, "Дякове - Холмеу" і дало б можливість об'єднати туристичні маршрути Карпатського регіону Польщі, Словаччини, України та Румунії, які з кожним роком стають популярнішими. До речі, відповідний протокол намірів був підписаний ще у 1997 році.

Минулого року сторони угоди нарешті перейшли від слів до реальних кроків, спрямованих на реалі-

мало. Румунія готова закупляти й більше товарів, але є проблема з логістикою, - зауважує префект Марамурешу. - Цей міст дасть великі можливості громадам, які живуть по обидва береги Тиси. Вже вирішено питання про виділення коштів з національного бюджету. Загальна вартість робіт розрахована в межах 10 мільйонів євро. Наразі потрібно прийняти рішення про відкриття спільного прикордонного пункту пропуску, який ми пропонуємо облаштувати на румунській частині кордону".

Ще одна пропозиція, з якою префектура Марамурешу вже звернулася до румунського уряду, - відновлення залізничного сполучення на Рахівщині

Про облаштування переходів на українсько-румунському кордоні та підтримку національних меншин говорили в Ужгороді

В Ужгороді 11 вересня перебували з візитом міністр-делегат у справах румунів Богдан Станоевич та Генеральний консул Румунії в Чернівцях Елеонора Молдован.

Під час зустрічі з першим заступником голови облдержадміністрації Андрієм Сербайлом, заступником голови облдержадміністрації Михайлом Рівісом, керівниками профільних управлінь ЗОДА вони обговорювали питання розбудови пунктів пропуску на українсько-румунському кордоні. До перспективних зокрема належать автомобільні переходи "Яблунівка –

Ремете", "Ділове – Валя Вишеулуй", "Біла Церква – Сігет Мармаціей".

Міністр-делегат у справах румунів не міг оминати своєю увагою і питання забезпечення законних прав і свобод румунської національної меншини в Закарпатській області. Представники сторін відзначили, що підтримка національних меншин в обох країнах була і залишається як серед загальнодержавних, так і регіональних пріоритетів. Вони також висловили задоволення розвитком співпраці, яка налагоджена між нашою областю та румунськими повітами Марамуреш і Сату-Маре.

Як відомо, нині на території Закарпаття проживає більше 32 тисяч румунів. В умовах державної незалежності України румунська національна меншина стала лідером за рівнем життя серед усіх етнічних груп краю. Малий і середній бізнес, торгівля стали звичними джерелами прибутку румунів. Водночас, частина їх постійно мігрує у пошуках роботи на Сході, в основному у Російській Федерації. Загалом на фоні інших національностей, які проживають в області, румуни вирізняються задовільним матеріальним становищем, політичною і національною самосвідомістю.

Впродовж останніх років румуни краю організували низку громадських організацій, покликаних представляти їхні інтереси. Це – соціально-культурне товариство ім. Дж. Кошбука, товариство румунів Закарпаття ім. І. М. де Апша, спілка "Дачія", товариство румунської молоді ім. Міхая Емінеску. В області працюють 12 румунських шкіл та 2 змішані з румунською мовою навчання, видаються газети "Апша" та "Мараморощі". Важливим елементом у процесі етнокультурної спадковості румунів є інформаційні канали – радіо і телебачення рідною мовою.

За інф. Закарпатської облдержадміністрації.

УКРАЇНА І РУМУНІЯ ДОМОВИЛИСЯ ЗБІЛЬШИТИ КВОТИ ДОЗВОЛІВ НА АВТОПЕРЕВЕЗЕННЯ

28-29 серпня в Бухаресті відбулося засідання змішаної Українсько-румунської комісії в галузі міжнародного автомобільного транспорту.

Українську делегацію очолював директор департаменту автомобільного транспорту і стратегічного розвитку автомобільних доріг Міністерства інфраструктури України Сергій Доброход.

Участь у заході брали представники Асоціації міжнародних автомобільних перевізників України, а також Посольства України Румунії.

В ході переговорів сторонами була досягнута домовленість щодо збільшення квот дозволів на 2014 рік у кількості:

3000 універсальних дозволів, дійсних для двосторонніх і транзитних перевезень;

1000 дозволів, дійсних для перевезень в/з третіх країн.

Узгоджена і попередня квота дозволів на 2015 рік для автоперевізників у кількості:

15500 універсальних дозволів, дійсних для двосторонніх і транзитних перевезень;

3000 дозволів, дійсних для перевезень в/з третіх країн;

2000 дозволів для здійснення нерегулярних перевезень пасажирів автотранспортом.

Українські урядовці запропонували також ввести новий вид дозволів для автомобільних вантажних перевезень "малий прикордонний рух".

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ – НА ЯРМАРКУ В БУХАРЕСТІ

Закарпатська торгово-промислова палата організувала ділову поїздку на міжнародний ярмарок меблів, обладнання та аксесуарів "BIFE-Sim 2014", що проходив 10-14 вересня в столиці Румунії у виставковому центрі "RomExpo".

В рамках виставки відбулася зустріч українських та румунських підприємців, організована за сприяння Посольства України в Румунії та Румунсько-української двосторонньої торгової палати.

Учасники обговорили існуючі проблеми і реальні перспективи розвитку транскордонного і прикордонного співробітництва. Водночас, представники підприємств мали змогу провести індивідуальні переговори щодо конкретних напрямів спільної господарської, в тому числі інноваційно-інвестиційної діяльності.

PODKARPACKA
IZBA GOSPODARCZA

ГРАНТОВИЙ ПРОЕКТ
"Розвиток регіональної співпраці
та сприяння економічній інтеграції"

Visegrad Fund

GRANT PROJECT
"Development of regional cooperation
and promotion of economic integration"

Бізнес-зустріч у рамках спільного проекту торгово-промислових палат України, Словаччини, Угорщини, Чехії, Польщі

Закарпатська торгово-промислова палата за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду та в партнерстві з Тренчинською регіональною палатою Словацької ТПП (Словаччина), Торгово-промисловою палатою області Боршод-Абауй-Земплен (Угорщина), Підкарпатською господарчою палатою (Польща), Господарчою палатою краю Височіна (Чехія) провела 20 листопада в Ужгороді міжнародний діловий захід у рамках грантового проекту "V4EaP Extended Standard Grant" за №21370113 від 9 грудня 2013 р.

Реалізація проекту під назвою "Розвиток регіональної співпраці та сприяння економічній інтеграції" дає можливість поглиблювати співробітництво між регіонами країн-учасниць шляхом організації разом із партнерами з держав Вишеградської групи тематичних зустрічей представників малого й середнього бізнесу з країн Карпатського регіону.

Міжнародні ділові заходи також сприяють створенню орієнтованої на довгострокову перспективу спільної інституційної платформи з метою надання консультативної допомоги підприємцям та налагодження постійного обміну діловою інформацією.

Перша міжнародна бізнес-зустріч у рамках проекту за тематикою "Легка промисловість" проходила 4-5 листопада ц.р. у м. Кросно (Польща).

Тематика ділової зустрічі, що відбулася в Ужгороді, охоплювала будівництво – проекти і технології; будівельну техніку й матеріали; обладнання сантехнічне, опалювальне, вентиляційне, освітлювальне; предмети інтер'єру житлових та офісних приміщень; будівельну хімію; столярні вироби.

Участь у заході взяли іноземні підприємці, які прибули до Ужгорода у складі делегацій регіональних торгово-промислових палат – партнерів проекту, а також представники вітчизняних підприємств із Київської, Запорізької, Чернівецької та Закарпатської областей.

Урочисте відкриття проходило за участі почесних гостей – першого секретаря Посольства Угорщини в Україні Лайоша Керекеша, консу-

ла Генконсульства Угорщини в Ужгороді Гергеля Триєба, першого секретаря Генконсульства Словацької Республіки в Ужгороді Александра Шкурли, президента Угорсько-української торгової палати Берталона Сентпетері та її директора Дьордя Кота, керівника торгового офісу у Львові Посольства Австрії в Україні Надії Богатирьової, провідного експерта Європалати та Словацької торгово-промислової палати Юрая Кноппа, начальників управління Закарпатської ОДА: містобудування та архітектури – Миколи Пігуляка та зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій і транскордонного співробітництва – Олени Ігнатюк.

Згідно з попередніми заявками організатори заходу подбали про підбір потенційних партнерів для переговорів відповідно до визначеного сторонами профілю діяльності та комерційних інтересів. Присутні на бізнес-зустрічі підприємці мали нагоду презентувати своє виробництво, продукцію, послуги, обмінятися набутим досвідом, укласти угоди щодо організації спільного виробництва, експортно-імпортних операцій.

Задля досягнення максимального презентаційного ефекту вітчизняні й іноземні учасники могли розмістити ілюстровану рекламу підприємства на сторінках офіційного каталогу та, навіть, облаштувати індивідуальну виставкову експозицію.

Слід зауважити, що бізнес-зустрічі в рамках спільного міжпалатівського проекту проходять і наступного року:

у січні – м. Годонін (Чехія) за тематикою "Сільське господарство";

у лютому – м. Мішкольц (Угорщина) за тематикою "Металообробка";

у травні – м. Тренчин (Словаччина) за тематикою "Туризм".

Заключна конференція та бізнес-зустріч за проектом "Розвиток регіональної співпраці та сприяння економічній інтеграції" відбудеться в листопаді 2015-го в Ужгороді.

Детальну інформацію про ці та інші міжнародні ділові заходи можна отримати у Закарпатській торгово-промисловій палаті за тел.:

(0312) 66-94-62, 66-94-50, 66-94-66.

EUROCHAMBRES

The Association of European Chambers of Commerce and Industry

connecting
business
to europe

**Європалата, до якої входить і ТПП України, нині налічує у своїх рядах
20 млн. підприємств-членів 1700 регіональних і місцевих палат
з 43 європейських країн. Більше 93% цих підприємств -
представники малого та середнього бізнесу.**

Приєднуйтеся!

"ЕКСПОРТ В ЄС" – міжнародний форум в Ужгороді

В Ужгороді у приміщенні Закарпатського обласного державного українського музично-драматичного театру імені братів Юрія-Августина та Євгена Шерегіїв з 18-го по 20-те вересня проходив міжнародний економічний форум "Експорт в ЄС".

Серед понад 150 учасників були як промислово-експортні гіганти зі світовим ім'ям, так і середні й малі підприємства, насамперед із країн-сусідів - Польщі, Словаччини, Угорщини. Участь у форумі брали й офіційні делегації з краю Височина та Пардубицького краю Чеської Республіки, представники Угорсько-української та Угорсько-сербської торгових палат, Словацького агентства з розвитку інвестицій і торгівлі.

Доволі широко були представлені й вітчизняні підприємства та організації. В їх числі - Мотор-Січ, Укроборонпром, Клуб експортерів України, Європейсько-українське енергетичне агентство, Українська асоціація якості, низка галузевих міністерств і відомств, підприємницьких об'єднань, інституцій громадянського суспільства.

У програмі міжнародного заходу, організованого за ініціативи Закарпатської обласної ради, - пленарні засідання, майстер-класи, презентації окремих регіонів, міст і підприємств, бізнес-зустрічі у форматі "тет-а-тет", представлення виставкових експозицій учасників, екскурсійні заходи.

Цей та подібні форуми в Ужгороді, серед яких - тематичні бізнес-зустрічі "Міжнародні контактні дні", які майже 20 років поспіль проводить Закарпатська торгово-промислова палата, є своєрідним стартовим майданчиком для реалізації євроустремлень суб'єктів господарювання, громад і громадян не лише нашого краю, а й інших регіонів України.

В силу свого геополітичного положення Закарпаття займає активну позицію у сфері транскордонного співробітництва. Межуючи з чотирма європейськими державами, область має всі передумови, аби стати центром міжрегіональних зв'язків, що в кінцевому підсумку сприятиме зміцненню і зв'язків міждержавних, а також вирішенню багатьох регіональних проблем.

На сьогодні Закарпаття вже має офіційно встановлені партнерські зв'язки з 14-ма регіонами країн Європейського Союзу - Угорщини, Словаччини, Чехії, Польщі, Румунії, Хорватії, Німеччини, Іспанії та ін. Як цільовий регіон України область бере активну участь у п'яти програмах партнерства і сусідства Європейського Союзу.

До прикладу, лише в рамках програми "Угорщина - Словаччина - Румунія - Україна" на Закарпатті протягом останніх років реалізовано майже 50 проектів соціального, гуманітарного, туристичного, екологічного та економічного спрямування на загальну суму понад 30 млн. євро.

Успішний експорт українських товарів до країн ЄС: ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОЛЕГ

Міжнародна конференція під такою назвою, організована Торгово-промисловою палатою України спільно з Асоціацією експортерів та імпортерів "ЗЕД", відбулася в Києві 17 жовтня. Провідні експерти з Європи та України радилися: як українським виробникам, що раніше експортували продукцію до країн Митного союзу, якнайшвидше переорієнтуватися на європейський ринок.

Як відомо, 27 червня ц.р. Україна підписала економічну частину Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, яка дає нам змогу поступово перейти від політики партнерства і співробітництва, задекларованої у відповідній Угоді між ЄС та Україною від 14 червня 1994 р., до політичної асоціації та економічної інтеграції. Саме економічна складова Угоди між Україною та ЄС, а точніше – можливі наслідки для українського бізнесу і стали лейтмотивом міжнародної конференції. Адже запитане після підписання документа виникає дедалі більше. І головними з них є проблема доступу українських товаровиробників до європейського п'ятисотмільйонного ринку, пошук і налагодження контактів з європейськими імпортерами, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів, особливості митних процедур в ЄС, стандартизація і сертифікація, дія режиму торгових преференцій для українських товарів та ін.

За інформацією Держстату України, за сім місяців поточного року обсяг українського експорту до Росії знизився на 24%, Білорусі – на 2%, Казахстану – на 38%. Водночас, згідно оприлюднених Представництвом ЄС в Україні даних, лише за два перших місяці одностороннього скасування мит на експорт українських товарів до країн Євросоюзу, яке набуло чинності у травні ц.р., експорт до Європи зріс на 25%, особливо до Латвії, Бельгії, Великої Британії, Литви та Нідерландів. Найбільшу вигоду від односторонніх преференцій ЄС отримали сільське господарство та переробна промисловість. Зокрема, експорт продукції тваринництва збільшився на 150%, овочів і продукції рослинництва – на понад 100%.

Як зазначив у вступному слові віце-президент ТПП України Віктор Яновський, наша країна має потужний експортний потенціал. "Через суттєве зниження українського експорту до Росії, диверсифікація експорту до ЄС набуває особливого значення. Створюються сприятливі умови для експорту, особливо сільськогосподарської продукції, яка є конкурентоспроможною у країнах Євросоюзу", – наголосив він. Особливу увагу слід приділяти малому та середньому бізнесу, який наразі шукає шляхи виходу на європейський ринок.

Під час конференції іноземні та вітчизняні експерти у рамках організованих чотирьох тематичних модулів намагалися викласти основи експортно-імпортних бізнес-операцій між Україною та країнами ЄС. Окремий наголос було зроблено на дослідженні режимів імпорту та експорту з Польщею, яка нині входить до четвірки основних торговельних партнерів України та демонструє стабільні показники зростання експорту.

У першому модулі виступив Едвард Чейковський, чиновник митного агентства Польщі, кандидат економічних наук, який більше 40 років працює на митниці. Його виступ мав суто прикладний характер та ставив за мету ознайомити учасників конференції з особливостями митних процедур у країнах ЄС, надати учасникам ЗЕД практичні поради щодо подолання бюрократичних труднощів. Основну увагу було приділено системі класифікації товарів, митним тарифам і документам для митного оформлення товарів, визначенню країни походження товарів та їх митному огляду, принципам функціонування відповідних компетентних органів.

У Євросоюзі діють єдині митні правила для всіх країн, а всі митні процедури регулюються на підставі положень Митного кодексу ЄС. Для зручності громадян працює комп'ютерна база даних TARIC, в якій можна легко знайти всю нормативно-правову базу та роз'яснення щодо конкретного товару, в тому числі інформацію щодо спрощених митних ставок або їх відсутності для певних країн.

Доповідач окремо зупинився на питанні визначення країни походження товару. В рамках автономних торгових преференцій ЄС для українських експортерів основним документом про походження товарів є сертифікат EUR.1, що видається Торгово-промисловою палатою України та регіональними ТПП на підставі наданих експортером відповідних документів. Цікавим є той факт, що, як правило, вказаний документ митними органами країн ЄС не перевіряється. Водночас, у разі виникнення протиріч у визначенні походження, а отже в необхідності корегування розміру митної ставки, експортер буде сплачувати різницю між розмірами встановленої та реальної митної ставки.

Окремої уваги заслуговують принципи діяльності митних органів. Як і будь-яка країна Євросоюзу, Польща приділяє значну увагу профілактиці та протидії проявам корупції. Як наслідок, для уникнення зловживань на митниці інформація про всі товари, що підлягають експорту, попередньо розміщується в електронній базі даних. Відповідно, громадяни можуть продивитись платежі, які підлягають сплаті за такою операцією, що, в результаті, мінімізує можливість виникнення додаткових необґрунтованих платежів під час безпосереднього митного контролю. Крім того, в країнах ЄС побудовано ефективну систему, за якої взаємодія з митними органами відбувається виключно через митних брокерів, що також знижує корупційну складову.

Другий модуль був присвячений вирішенню проблем із пошуку європейських імпортерів. Олег Дубіш, віце-президент Польсько-української господарської палати, висвітлив цікавий підхід до розуміння ведення бізнесу загалом та в Польщі зокрема. Він наголошував, що обов'язковим етапом перед "атакою" міжнародного

ринку має стати вивчення культурних та історичних особливостей відповідної країни, а також відвідування спеціалізованих виставок і круглих столів для формування розуміння потреб місцевого ринку. Доповідач поділився своїм власним досвідом ведення бізнесу в Польщі та виокремив найбільш перспективні й динамічні з погляду українсько-польських взаємин галузі бізнесу.

Рекомендований вище підхід до справи був повністю підтриманий наступним доповідачем – експертом-економістом, кандидатом економічних наук Іриною Калінською. Вона вже тривалий час живе та практикує право в Польщі, тому з упевненістю може стверджувати, що там бізнес ґрунтується насамперед на довірі, а тому всю необхідну інформацію про майбутнього контрагента можна легко дістати в мережі Інтернет. За словами експерта, судові процеси не належать до найпопулярніших способів вирішення конфліктів серед польських підприємців. Натомість, набагато перспективнішою вони вважають процедуру медіації.

Модуль завершився виступом Антона Комарова, польського бізнесмена, директора відомої ІТ-компанії, який детально зупинився на різноманітних он-лайн ресурсах, створених для пошуку інформації про потенційного бізнес-партнера. Так, за допомогою ресурсу "Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej", розміщеного за адресою: <http://www2.krd.pl>, особа може дізнатись, чи має суб'єкт господарювання борги за зобов'язаннями. Інший відомий ресурс (<http://www.kto-kogo.pl>) містить усю "бізнес-історію" про особу, наприклад: скільки акцій та в якій компанії вона має, членом правління, наглядової ради якої компанії була, чи була уповноваженим, санатором та у який період. Крім того, за відповідним запитом суд зобов'язаний видати безкоштовну довідку, чи не перебуває та чи інша особа на стадії банкрутства.

Під час третього модуля слово повторно взяв Едвард Чейковський, який розповів про головні ризики для українських експортерів від підписання Угоди про асоціацію України з ЄС. Він зробив невеликий історичний екскурс та коротко змалював "переживання" польського бізнесу напередодні вступу Польщі до Євросоюзу. Відрадно, що свою доповідь експерт закінчив оптимістичним прогнозом щодо "виживання" українського бізнесу в новій європейській площині.

Четвертий модуль конференції стосувався укладання ЗЕД-контрактів з європейськими імпортерами. Роберт Микульський, керуючий партнер компанії "Stopczyk and Mikulski", розповів про загальні аспекти державної реєстрації компанії в Польщі та детально зупинився на системі оподаткування бізнесу.

Юридичні аспекти здійснення експортно-імпортних операцій були темою доповіді Миколи Ларіна, керівника проектів Асоціації експортерів та імпортерів "ЗЕД", Ко-

мітету підприємців у сфері ЗЕД при ТПП України. Експерт зупинився на використанні при здійсненні операцій типового контракту МТП міжнародної купівлі-продажу, надав рекомендації щодо умов, які мають бути обов'язково включені до ЗЕД-контракту, та навів конкретні приклади найбільш розповсюджених помилок при складанні контрактів. Серед найбільших ризиків, які слід враховувати під час формування проекту контракту, є транспортування товару, несплата товару, якість товару, валютні коливання, форс-мажорні обставини та визначення права, яке буде застосовуватись до відносин за укладеним контрактом.

Доповідач неодноразово наголошував, що не може існувати єдиного уніфікованого контракту для всіх видів товару. Для мінімізації ризику невиконання контрагентом своїх обов'язків за контрактом експерт радить бути надзвичайно уважним до його положень. Так, у документі слід прописати вимоги до маркування товару, відповідальність за крадіжку товару під час доставки, пошкодження товару, обов'язковість перевірки товару та складання відповідного акту на етапі завантаження, встановлення граничної межі зміни ціни внаслідок валютного коливання, за настання якого контракт має переглядатись, забезпечення сплатності контракту за допомогою акредитивів. ЗЕД-контракт має забезпечувати інтереси обох сторін та в ніякому разі не складатись з метою невиконання його умов у майбутньому.

Увагу слухачів Микола Ларін акцентував і на визначенні в контракті форс-мажорних обставин. Він нагадав, що для встановлення форс-мажору необхідно, аби події одночасно відповідали трьом характеристикам: були надзвичайними, невідворотними та непередбачуваними. При цьому треба пам'ятати: навіть за умови встановлення конкретних ситуацій, які можна вважати форс-мажором, факт настання таких подій вважатиметься юридично обґрунтованою підставою для звільнення сторони від відповідальності лише за умови задоволення всіх трьох вищезазначених умов.

Слід відзначити, що за доволі короткий проміжок часу організаторам міжнародної конференції вдалося окреслити всі основні організаційні, економічні та правові аспекти проведення експортно-імпортних операцій між країнами ЄС та України. Звичайно, у межах виділеного часу неможливо було детально обговорити всі особливості та процедури, що супроводжуватимуть проведення зовнішньоекономічних операцій. Та головне, представники ділових кіл мали змогу переконатися, що можливість досягнення позитивного результату цілком реальна. До того ж, із вуст міжнародних експертів вони почули чимало компетентних практичних порад, як полегшити своє входження до ринків Євросоюзу.

За інф. юридичного порталу "Pravotoday".

12

1

2

ВРЕМЯ ЭКСПОРТИРОВАТЬ

ВРЕМЯ ИНВЕСТИРОВАТЬ

ВРЕМЯ БЫТЬ КОМПЕТЕНТНЫМ

Export UA

Міжнародний митний документ – карнет АТА: ВИГІДНО І ВРУЧНО

Спростити митне оформлення, зменшити фінансові витрати при тимчасовому ввезенні чи транзиті товарів до третіх країн учасники зовнішньоекономічної діяльності можуть за допомогою карнета АТА – уніфікованого міжнародного митного документа, прийнятого відповідно до положень Конвенції про тимчасове ввезення, укладеної в Стамбулі 26 червня 1990 року.

У співробітництві зі Всесвітньою митною організацією Міжнародна торгова палата, Всесвітня федерація палат та національні торгово-промислові палати сприяють поширенню системи АТА в країнах світу, запровадженню обігу цих документів у звичайну практику міжнародних ділових стосунків.

Наша держава приєдналася до Стамбульської Конвенції у червні 2004 року згідно із Законом України від 24.03.2004 р. №1661-IV. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.12.2004 р. №988-р. та "Порядком видачі книжок (карнетів) АТА", затвердженим постановою КМУ від 29.11.2006 р. №1654, право виступати єдиною гарантуючою організацією, що видає в Україні карнети АТА, надане Торгово-промислової палаті України, рішенням Президії якої оформляти карнети АТА уповноважені регіональні ТПП.

Використання карнетів АТА хоч і не є обов'язковим, проте має суттєві переваги:

- не потрібно заповнювати митні документи у пунктах пропуску через митний кордон, оскільки карнет АТА оформляється заздалегідь в організації, уповноваженій його видавати, і містить відривні аркуші для митних органів країн-учасниць системи АТА, митний кордон яких перетинається;

- власник карнета АТА при тимчасовому ввезенні товарів на термін до одного року звільняється від сплати ввізного мита, зборів і податків. Немає потреби надавати і грошову заставу як забезпечення сплати митних платежів, позаяк сам карнет АТА є міжнародною гарантією. Оплачуються тільки послуги організації, що його видала;

- за одним карнетом АТА товар може бути оформлений для тимчасового ввезення (транзиту) в (через) кілька країн-учасниць міжнародної системи АТА;

- товари, охоплені карнетом АТА, можуть вивозитися та повертатися однією чи кількома партіями.

За інформацією про умови та порядок оформлення карнетів АТА звертайтеся у Закарпатську торгово-промислову палату.

Конт. тел. в Ужгороді: (0312) 669476.

Ел. пошта: zed@tpp.uzhgorod.ua

Заявку на оформлення карнета АТА, інформацію щодо її заповнення розміщено на сайті Закарпатської ТПП за адресою:

<http://www.tpp.uzhgorod.ua/ukr/part-96.html>

Детальна інформація про карнет АТА та порядок його отримання міститься також на спеціалізованому сайті ТПП України:

<http://ata.ucci.org.ua/ua/start>

У нинішніх умовах, коли українські компанії, виходячи на нові європейські ринки, потребують експертної підтримки, Торгово-промислова палата України спрямовує свою діяльність на активізацію взаємин із міжнародними бізнес-асоціаціями. Наглядним прикладом може слугувати багаторічна співпраця з акредитованими в Україні Європейською бізнес-асоціацією (European Business Association) та Американською торговою палатою (American Chamber of Commerce in Ukraine).

У серпні під час чергових зустрічей з очільниками цих поважних організацій – Томашем Фіалой (президент ЕВА) і Тарасом Качкой (віце-президент АСС) президент ТПП України Геннадій Чижиков представив пріоритетні на сьогодні напрями діяльності центральної та регіональних палат, спрямованої, насамперед, на підтримку експорту вітчизняних виробників і просування українського бізнесу за кордоном, активну участь у процесах реформування економіки держави. Виходячи з реальних потреб експортно-орієнтованих підприємств, ТПП України проводить роз'яснювальну і консультаційну роботу при їх виході на зарубіжні ринки.

Сьогодні особлива увага приділяється підтримці підприємців зі східних регіонів. Зокрема для полегшення роботи підприємств, які потрапили в складні умови у Донецькій і Луганській областях, ТПП України максимально зменшила кількість документів, які заявники мають надавати для підтвердження форс-мажорних обставин з метою відстрочення виконання грошових податкових зобов'язань, а також знизилася тариф на відповідні послуги.

ЄВРОПЕЙСЬКА БІЗНЕС АСОЦІАЦІЯ

Заснована у 1999 році за підтримки Європейської Комісії як неприбуткове об'єднання юридичних осіб, Європейська бізнес асоціація стала однією з провідних організацій міжнародного бізнесу в Україні, яка об'єднує близько 900 міжнародних, європейських, в т.ч. українських компаній, пропонуючи їм:

колективний захист інтересів у центральних та місцевих органах державного управління України, в іноземних та міжнародних організаціях;

можливість брати участь у процесі прийняття рішень на рівні Європейського Союзу через безпосередні зв'язки Європейської бізнес асоціації з Єврокомісією та посольствами країн ЄС у Києві;

регулярну інформаційну підтримку, участь у семінарах, конференціях, презентаціях, неформальних зустрічах представників української та європейської бізнес спільнот;

низку інших послуг, серед яких – дисконтна система, що надає членам організації знижки на послуги і товари.

Європейська бізнес асоціація, вбачаючи свою ключову місію у представництві інтересів європейських та вітчизняних інвесторів, водночас сприяє утвердженню базових європейських цінностей, впровадженню етичних та правових стандартів ведення бізнесу в Україні.

Конт. тел. головного офісу Європейської бізнес асоціації в Києві: (044) 496-0601, факс: (044) 496-0602.

e-mail: office@eba.com.ua

<http://www.eba.com.ua>

АМЕРИКАНСЬКА ТОРГОВА ПАЛАТА В УКРАЇНІ

Неурядова організація, яка об'єднує понад 600 представників бізнесу, створена в 1992 році. Основна мета її діяльності як однієї з найактивніших та найвпливовіших громадських неприбуткових організацій,

БІЗНЕС-АСОЦІАЦІЇ ОБ'ЄДНУЮТЬ ЗУСИЛЛЯ ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

що діють в Україні, – залучення інвестиційного капіталу та представництва інтересів іноземних інвесторів, встановлення справедливих і прозорих правил ведення бізнесу, сприяння інтеграції нашої держави до світового економічного співтовариства.

Американська торгова палата тісно співпрацює не лише з українським урядом, а й із урядами інших країн – економічних партнерів України з метою захисту інтересів компаній-членів організації – стратегічних та інституційних інвесторів з понад 50 країн світу, що мають значний обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України.

Головна місія Американської торгової палати: об'єднувати провідні компанії та організації в Україні незалежно від країни їхнього походження;

надавати відповідну платформу для ефективного спілкування, обміну інформацією та досягнення спільних цілей;

виступати на захист бізнес-спільноти, яка керується чесними та відкритими принципами діяльності, сприяти розвитку підприємництва;

забезпечувати доступ підприємців до інформаційних ресурсів, контактної інформації та послуг із бізнес-підтримки з метою залучення інвестицій в Україну.

За роки діяльності організація стала авторитетним і впливовим партнером у вирішенні питань розвитку економіки, бізнесу, інвестування, активно долучаючись до роботи Ради вітчизняних та іноземних інвесторів при Президенті України, експертних і робочих груп при центральних органах виконавчої влади та комітетах Верховної Ради України.

Конт. тел. Американської торгової палати в Києві: (044) 490-5800, факс: (044) 490-5801.

e-mail: chamber@chamber.ua

<http://www.chamber.ua>

Торгово-промислова палата України та Канадсько-українська торгова палата відзначили 25-річчя міжпалатівської співпраці

В урочистостях, що проходили 11 липня в Митрополічному домі Національного заповідника "Софія Київська" брали участь міністр міжнародної торгівлі Канади Ед Фаст, Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Трой Лулашник, президент Канадсько-української торгової палати Зенон Потічний, перший віце-президент ТПП України Віктор Яновський і керівники регіональних палат, представники українських та канадських бізнес-асоціацій, парламентських груп дружби, державних і самоврядних органів, громадських організацій.

Звертаючись до присутніх, перший президент Канадсько-української торгової палати Богдан Онищук пригадав, як у далекому 1989 році велика офіційна делегація з Канади, що налічувала понад 70 осіб, на запрошення генерального секретаря ЦК КПРС, голови Верховної Ради СРСР Михайла Горбачова прибула до України, де її зустрічали колеги з Торгово-промислової палати України на чолі з її першим віце-президентом Віктором Яновським. Представники ТПП Укра-

їни зробили все можливе, аби члени канадської делегації мали змогу всебічно ознайомитися зі структурою галузей народного господарства України, організувавши для них відвідання провідних промислових підприємств у Києві, Львові, Одесі.

Богдан Онищук відзначив також великий особистий внесок Віктора Яновського у започаткування співпраці України з Канадою та її подальший розвиток, відкриття першого консульства Канади в Україні, підписання угод про співпрацю і розвиток торгівлі між Україною, яка тоді була в складі СРСР, та провінцією Онтаріо.

Про чисельні спільні акції, які за попередні роки були організовані сторонами в Україні та Канаді, учасників зустрічі поінформував перший віце-президент ТПП України Віктор Яновський. Серед них головними подіями, які викликають значний інтерес з боку ділової спільноти обох країн, стали щорічні економічні форуми "Україна-Канада".

Міністр міжнародної торгівлі Канади Ед Фаст у своєму виступі говорив

про особливе значення України для Канади, де проживає найбільша українська діаспора у світі, що налічує понад один мільйон двісті тисяч українців. Нинішній приїзд канадської делегації до Києва полягає, насамперед, у прагненні продемонструвати, що Канада цілковито солідарна з Україною та всіляко підтримує українців у ці складні для держави часи, заявив він.

Стосовно українсько-канадських торговельно-економічних взаємин Ед Фаст зауважив, що наразі торговельний баланс складає лише близько 300 млн. дол. на рік. Звичайно, це досить незначний показник для країн із таким великим економічним потенціалом. Тому нині на державному й регіональному рівнях опрацьовується чимало напрямів подальшого співробітництва.

До перспективних галузей канадський міністр відносить аграрний сектор, харчову і переробну промисловість. Сьогодні Канада володіє найпередовішими технологіями у світі з переробки харчових продуктів, обидві країни відомі своїми потужними сільськогосподарськими комплексами, тож можуть тісно і плідно співпрацювати у цих галузях. Другим цікавим для канадської сторони напрямом є енергетична галузь, а саме – видобуток та переробка нафти і газу. Канада є світовим лідером у цій сфері і може поділитися багатим досвідом з Україною, яка має величезні ресурсні можливості. Також перспективними для співпраці канадці вважають такі сфери, як будівництво та інфраструктура.

КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКА ТОРГОВА ПАЛАТА

Метою діяльності створеної у 1992 році неурядової організації визначено сприяння торгівлі та інвестиціям між Україною і Канадою шляхом організації й підтримки торгових місій, бізнес-форумів, конференцій і семінарів, а також поширення передового досвіду ведення бізнесу, надання доступу до інформаційних ресурсів для ділових спільнот двох країн.

У 2005 році Канадсько-українська торгова палата, маючи штаб-квартиру в місті Торонто, розпочала роботу над поширенням своєї присутності в інших провінціях Канади, а також в Україні. Вже у травні 2009-го за участі Генерал-губернатора Канади Мішель Жан було урочисто відкрито представництво палати в Києві, зареєстроване під назвою "Канадсько-українська торгова асоціація".

Канадсько-українська торгова палата на основі укладених договорів та меморандумів активно співпрацює з Торгово-промисловою палатою України, Державним агентством України з інвестицій та інновацій, іншими державними та бізнесовими асоціаціями, а на регіональному рівні – з обласними державними й самоврядними органами та торгово-промисловими палатами.

Конт. тел. Канадсько-української торгової асоціації в Києві: (044) 495-8551, факс: (044) 495-8545.

E-mail: ukraine@cucc.ca

Веб-сайт Канадсько-української торгової палати: <http://www.cucc.ca>

25-26 вересня 2014

Тур Євро Центр TourEuroCentre-Transcarpathia ЗАКАРПАТТЯ

Єдиний справді масштабний міжнародний туристичний захід проводиться в обласному центрі Закарпаття вже тринадцятий рік поспіль. Цього разу основні виставкові експозиції були розгорнуті у приміщенні Закарпатського обласного державного українського музично-драматичного театру, а на площі перед ним окремі учасники облаштували й виставкові намети та павільйони.

Свої місцеві туристичні "родзинки" презентували всі райони Закарпаття, а також представники туріндустрії з Волинської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Тернопільської, Одеської, Херсонської, Черкаської областей. Іноземний турпродукт представляли експоненти з Литви, Словаччини, Угорщини та Румунії.

Честі перерізати символічну стрічку й дати старт головній туристичній події краю удостоїлися голова Закарпатської обласної держадміністрації Василь Губаль, заступник голови Закарпатської облради Василь Брензович, в.о. мера Ужгорода Віктор Щадей та перший заступник голови Державного агентства України з туризму й курортів Валентина Гордієнко.

Упродовж двох днів проводилося чимало цікавих презентаційних та розважальних заходів, серед яких - майстер-класи з приготування закарпатських національних страв і виготовлення виробів народних промислів, дегустація закарпатських вин і медопродуктів, концертна програма колективів художньої самодіяльності, показові виступи майстрів зі спортивного туризму та ін.

В рамках виставки-ярмарку відбулися презентації сільського (зеленого) туризму Закарпаття, проекту туристичного бренду (логотипу) Закарпатської області, міжнародна конференція з питань розвитку туристично-рекреаційної галузі та взаємодії в цьому напрямі суб'єктів туристичної діяльності країн Карпатського регіону. Свої можливості щодо підготовки фахівців у сфері туризму презентували вищі навчальні заклади краю. Як і раніше, цікавим традиційним заходом був інформаційний тур найпопулярнішими туристичними об'єктами Закарпаття.

Активну участь у виставці-ярмарку брали і представники Закарпатської торгово-промислової палати. Зокрема за їх сприяння вітчизняні та іноземні експоненти мали змогу отримати актуальну інформацію про сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму, оцінити стан ринку туристичних послуг, презентувати свою компанію та отримати відгуки і рекомендації від сьогоднішніх конкурентів, а в перспективі - потенційних партнерів, провести індивідуальні переговори щодо реалізації спільних інвестиційних проектів у туристично-рекреаційній сфері, в тому числі - у поширеному нині реекспорті турпродукту, що полягає в реалізації іноземним туристам на національному ринку послуг і товарів, споживання яких відбувається в третій країні.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

СІЧЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ЛЮТИЙ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

БЕРЕЗЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

КВІТЕНЬ

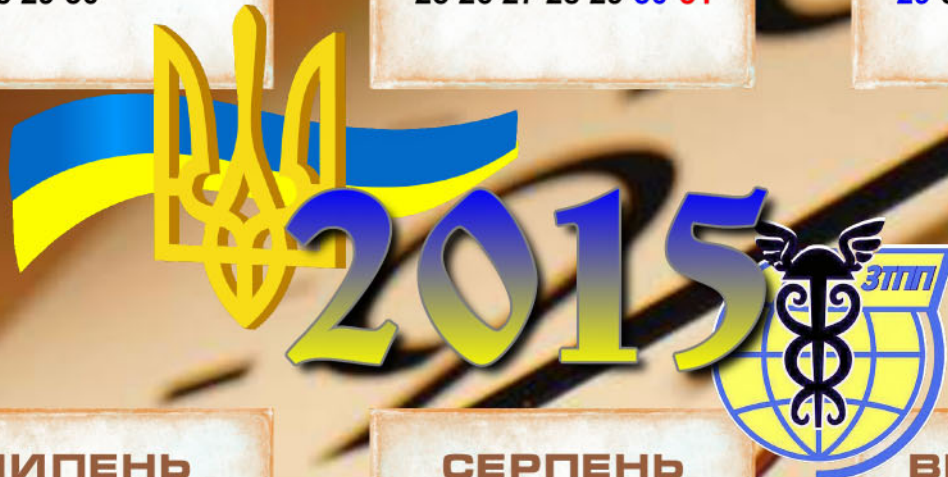
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ТРАВЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ЧЕРВЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ЛИПЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

СЕРПЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ВЕРЕСЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ЖОВТЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ЛИСТОПАД

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ГРУДЕНЬ

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОСЛУГ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

■ Консультації з питань підприємницької, зовнішньоекономічної, інвестиційної діяльності.

■ Організація і проведення в Україні та за кордоном ділових місій, форумів, конференцій, семінарів.

■ Сприяння українським й іноземним компаніям у пошуку бізнес-партнерів, встановленні різних форм співробітництва.

■ Організація індивідуальних переговорів представників вітчизняних та іноземних підприємств.

■ Проведення ділових зустрічей "Міжнародні контактні дні".

■ Забезпечення функціонування постійно діючої виставки продукції закарпатських виробників.

■ Представлення продукції і послуг суб'єктів господарювання у розділі "Інтернет-виставка підприємств Закарпаття" на веб-сайті ЗТПП.

■ Організація поїздок на вітчизняні й зарубіжні виставки-ярмарки, бізнес-форуми, семінари, конференції.

■ Проведення презентацій українських та іноземних компаній.

■ Маркетингові дослідження, інформування про кон'юнктуру внутрішнього і зовнішнього ринків.

■ Експертиза якості, кількості, вартості, комплектності вітчизняних та імпортованих товарів.

■ Підтвердження норм витрат сировинних матеріалів, засвідчення відсоткового ступеня використання сировини й рівня її вартості у загальній вартості готової продукції.

■ Оцінка рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, майнових і немайнових прав, цінних паперів, інтелектуальної власності, бізнесу.

■ Оцінка та визначення технічного стану транспортних засобів, машин, обладнання, механізмів.

■ Засвідчення сертифікатів про походження товарів, про належність продукції власному виробництву.

■ Експертиза і сертифікація продукції на відповідність вимогам нормативно-технічної документації, оформлення сертифікатів відповідності та їх реєстрація у системі добровільної сертифікації "CERTEX".

■ Надання консультацій з питань експертизи і сертифікації товарів.

■ Оформлення карнетів АТА – уніфікованих митних документів для здійснення тимчасового ввезення чи транзиту товарів до третіх країн без сплати мита й інших зборів і податків.

■ Розробка й оцінка бізнес-планів та інвестиційних проектів.

■ Надання юридично-правових послуг і консультацій у всіх сферах господарської діяльності.

■ Розробка установчих документів для створення підприємств та організацій.

■ Оформлення ліцензійних договорів про передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності.

■ Розробка і рецензування зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

■ Проведення експертизи документів і підтвердження настання форс-мажорних обставин.

■ Послуги з оцінки збитків, понесених у результаті настання надзвичайних ситуацій.

■ Юридичне забезпечення провадження інвестиційної діяльності.

■ Консультації з питань міжнародного комерційного арбітражу, підготовка матеріалів до розгляду та захист інтересів в МКАС при ТПП України.

■ Розгляд і вирішення спорів постійно діючим Третейським судом при Закарпатській ТПП.

■ Послуги з комерційної медіації – посередництва у процесі переговорів щодо врегулювання спорів та розв'язання конфліктів.

■ Підготовка документів на реєстрацію знаків для товарів і послуг у Департаменті інтелектуальної власності.

■ Оформлення та видача Авторських сертифікатів на твори образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та їх реєстрація в Єдиному міжнародному електронному реєстрі.

■ Оформлення документації для вступу в члени Асоціації товарної нумерації України "GS1 Україна" та присвоєння товарам штрихових кодів.

■ Надання довідок про ціни на вітчизняному й світових ринках.

■ Класифікація товарів за УКТЗЕД.

■ Підготовка довідкової інформації про ділові заходи в Україні та за кордоном.

■ Надання адресних, фірмових і бізнес-довідок про українські й зарубіжні компанії.

■ Внесення інформації про фірму до Недержавного реєстру українських підприємств у ТПП України.

■ Виконання письмових перекладів з іноземних мов та іноземними мовами, експертиза ідентичності та завірення перекладів, забезпечення усного (синхронного) перекладу під час різноманітних заходів (переговорів).

■ Ксерокопіювання, завірення ксерокопій документів.

■ Організація і проведення в учбовому центрі Закарпатської ТПП навчальних курсів та семінарів з питань підприємницької, в т.ч. зовнішньоекономічної діяльності, міжнародного комерційного арбітражу, здійснення державних закупівель, експертизи та сертифікації товарів, оформлення карнетів АТА, участі в системі товарної нумерації "GS1", із вивчення іноземних мов та ін.

■ Забезпечення рекламної кампанії підприємств та організацій в Україні й за кордоном за допомогою друкованих та електронних засобів системи ТПП України і зарубіжних держав.

■ Видання інформаційно-рекламного бюлетеня "Діловий вісник".

■ Розміщення у "Діловому віснику" ілюстрованих інформаційно-рекламних матеріалів підприємств та організацій.

■ Виготовлення каталогів ділових заходів, рекламних буклетів, проспектів, брошур та ін.